

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i den lag om främjande av integration som träder i kraft den 1 januari 2025. Genom den föreslagna lagen förkortas ersättningstiden för den kalkylerade ersättning som betalas till kommuner och välfärdsområden för ordnande av tjänster för personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. i den lagen, det vill säga till exempel personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Arbetsfördelningen mellan kommunen och välfärdsområdet vid mottagandet av personer som anvisas till en kommunplats förtydligas. I lagen föreslås bestämmelser om att kommunen eller Arbetsförmedlingen kan ta ut en avgift av integrationskunden för oanvänd service om detta har orsakat kommunen eller Arbetsförmedlingen tolkningskostnader. Propositionen ökar genom dessa åtgärder invandrarens eget ansvar för sin integration och skötseln av praktiska ärenden. Genom lagen sänks dessutom den övre åldersgränsen från 25 till 23 år för stöd för vuxenblivande när det gäller unga personer som kommit som minderåriga utan vårdnadshavare. I propositionen föreslås det att också den gällande lagen om främjande av integration ändras så att den övre åldersgränsen för stöd för vuxenblivande sänks på det beskrivna sättet.

Dessutom föreslås det ändringar i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen, lagen om statsandel för kommunal basservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. En del av de föreslagna lagändringarna är tekniska.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 januari 2025. Lagförslaget om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration avses dock träda i kraft den 1 juli 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Finansieringen av integrationsfrämjandet	4
3 Målsättning	8
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Alternativa handlingsvägar	22
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	22
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	24
6 Remissvar	25
7 Specialmotivering	26
7.1 Lagen om främjande av integration (681/2023)	26
7.2 Lagen om främjande av integration (1386/2010)	35
7.3 Lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen	35
7.4 Lagen om statsandel för kommunal basservice	36
7.5 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa	36
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	36
9 Ikraftträdande	36
10 Verkställighet och uppföljning	36
11 Förhållande till andra propositioner	36
11.1 Samband med andra propositioner	36
11.2 Förhållande till budgetpropositionen	37
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	37
12.1 Jämlikhet	37
12.2 Den straffrättsliga legalitetsprincipen	38
12.3 Skyddet för personuppgifter	39
12.4 Rätten till eget språk och egen kultur	40
12.5 Kommunal och annan regional självstyrelse	41
LAGFÖRSLAG	42
Lag om ändring av lagen om främjande av integration	42
Lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration	50
Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen	51
Lag om ändring av 29 § i lagen om statsandel för kommunal basservice	53
Lag om ändring av 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa	54
PARALLELLEXT	55
Lag om ändring av lagen om främjande av integration	55
Lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration	67
Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen	68
Lag om ändring av 29 § i lagen om statsandel för kommunal basservice	71
Lag om ändring av 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa	72

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering innehåller en skrivning om att den tid som ersättning för främjande av integration betalas till kommuner och välfärdsområden förkortas så att den ersättning som för närvarande betalas i tre år ändras till två år och den ersättning som betalas i fyra år ändras till tre år. I tabellbilagan till regeringsprogrammet anges att regeringens förslag till ändring ska lämnas till riksdagen 2024 och lagändringen ska träda i kraft den första januari 2025. I regeringsprogrammet finns också en skrivning om att ersättningsnivån för kostnaderna för tolkning sänks samtidigt som kostnaderna för tolkning inkluderas i den kalkylerade ersättningen. Tolkningskostnaderna införlivas med den kalkylerade ersättningen genom den lag om främjande av integration (681/2023) som träder i kraft den 1 januari 2025. Dessutom finns det i regeringsprogrammet en skrivning enligt vilken de uppgifter som i och med den nya lagen om främjande av integration påförs kommunerna återtas, till exempel hjälp med butiksbesök. Genom att nivån på den kalkylerade ersättningen sänks genomförs samtidigt även denna skrivning i regeringsprogrammet, då invandrarens eget ansvar ökar i takt med att myndigheternas roll minskar. Närmare bestämmelser om statens ersättningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

I enlighet med regeringsprogrammet säkerställs möjligheterna till integration genom att invandrarnas eget ansvar för sin integration ökas och systemet görs förpliktande. Denna skrivning och det ovan nämnda målet att minska kostnaderna för tolkning genomförs också genom en ny bestämmelse i det första lagförslaget om att kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten ska kunna ta ut en avgift av en integrationskund för en tjänst som lämnats oanvänd utan grund, om den har medfört tolkningskostnader för kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten och om integrationskunden inte på förhand har avbokat tiden.

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering innehåller en skrivning om att åldersgränsen i fråga om stöd för övergången till vuxenlivet enligt den gällande lagen om främjande av integration (1386/2010) sänks så att den är på samma nivå som åldersgränsen för eftervården inom barnskyddet enligt barnskyddslagen (417/2007). I nuläget är åldersgränsen 25 år i båda lagarna och i enlighet med regeringsprogrammet föreslås en sänkning till 23 år. I tabellbilaga B till regeringsprogrammet anges att regeringens förslag till ändring av barnskyddslagen ska lämnas till riksdagen 2023 och att lagändringarna ska träda i kraft i mitten av 2024.

Lagen om främjande av integration (681/2023, nedan integrationslagen) träder i kraft den 1 januari 2025 och upphäver den gällande lagen med samma namn (lagen om främjande av integration (1386/2010), nedan den gällande integrationslagen). Med denna proposition föreslås de ändringar som regeringsprogrammet förutsätter i huvudsak i integrationslagen, som träder i kraft den 1 januari 2025. En ändring i den gällande integrationslagen föreslås dock i fråga om åldersgränsen för stöd för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare och de ersättningar som betalas för detta. Under beredningen och riksdagsbehandlingen uppdagades dessutom behov av vissa mindre och mera tekniska ändringar i integrationslagen som hänför sig till regeringens proposition till riksdagen gällande den nämnda lagen om främjande av integration och därtill hörande lagar (RP 208/2022 rd).

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Förslaget har beretts sedan juni 2023 i fråga om de ändringar som hör samman med regeringsprogrammet och sedan mars 2023 i fråga om andra ändringar. Arbets- och näringsministeriet har i olika skeden av beredningen av denna regeringsproposition ordnat samråd om lagreformens mål och förslag.

Arbets- och näringsministeriet har från och med mars 2023 med de övriga ministerierna diskuterat målen för och förslagen i lagreformen i ett sådant interministeriellt organ för integration som avses i 36 § i den gällande integrationslagen. Dessutom har man diskuterat med inrikesministeriet, finansministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet i fråga om det tredje, fjärde och femte lagförslaget som hör till deras förvaltningsområde. Vissa förslag i propositionen har också diskuterats med närings-, trafik- och miljöcentralerna, Migrationsverket, hjälpsystemet för offer för människohandel och Folkpensionsanstalten sedan mars 2023. Företrädare för arbets- och näringsministeriet samt Ålands landskapsregering har också diskuterat vissa förslag vid ett möte den 21 juni 2023.

Vid ett möte den 29 augusti 2023 med företrädare för vissa kommuner och välfärdsområden diskuterades särskilda frågor i samband med beredningen. Målen och framställningarna i regeringens proposition presenterades den 6 september 2023 i styrgruppen KOTO24, den 8 september 2023 vid mötet för delegationen för främjande av sysselsättningen samt under hösten 2023 vid 15 regionala evenemang som ordnats av närings-, trafik- och miljöcentralerna och som ingår i KOTO24-regionrundan, där ändringarna av lagstiftningen år 2025 och genomförandet av dem presenterades i större utsträckning. Dessutom ordnas under remissbehandlingen ett samråd som är öppet för alla om lagreformens mål och förslag, på finska den 2 oktober 2023 och på svenska den 6 oktober 2023.

Propositionsutkastet sändes på remiss under tiden 19.9.2023–27.10.2023.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden TEM018:00/2023.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Finansieringen av integrationsfrämjandet

Finansieringen av integrationsfrämjandet hänför sig till kommuner, välfärdsområden och statliga myndigheter. Kommunernas och samkommunernas finansiering består av flera källor. För det första är ungefär hälften av deras inkomster olika slags skatteinkomster: kommunalskatt, samfundsskatt och fastighetsskatt. Dessutom utgör olika verksamhetsinkomster såsom försäljningsinkomster och avgifter en del av kommunernas och samkommunernas inkomster. Kommunerna får dessutom en betydande del av sin finansiering som statsandelar för kommunal basservice genom finansiering med allmän täckning och kalkylerad finansiering. Dessutom baserar sig kommunernas finansiering för främjande av integration på kalkylerade ersättningar och på ersättningar som söks separat i enlighet med integrationslagen.

Bestämmelser om välfärdsområdenas finansiering finns i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021). Finansieringen av välfärdsområdena grundar sig till stor del på statlig finansiering och delvis på kund- och användaravgifter. Välfärdsområdena har ingen beskattningsrätt. Välfärdsområdenas verksamhet baserar sig i huvudsak på statlig finansiering som är kalkylerad och har allmän täckning. Finansieringen fördelas mellan välfärdsområdena på basis av kalkylmässiga faktorer som beskriver invånarnas servicebehov och omständigheterna i fråga om

social- och hälsovården och räddningsväsendet. Dessutom bestäms en del av finansieringen enligt invånarunderlaget och enligt ett kriterium för främjande av välfärd och hälsa. Av finansieringen med allmän täckning anvisas största delen, cirka 80 procent, genom servicebehov inom social- och hälsovården. Andra grunder för anvisandet av finansieringen är bland annat invånarantal, befolkningstäthet, främmande språk som modersmål och tvåspråkighet. Finansieringen av välfärdsområdena kommer att ses över i enlighet med de faktiska kostnaderna på nationell nivå när bokslutsuppgifterna är klara. Till exempel de faktiska kostnaderna för 2023 justeras i finansieringen för 2025.

Det är skäl att beakta att de kalkylerade ersättningar eller ersättningar som söks separat och som betalas med stöd av integrationslagen utgör bara en liten del av finansieringen av kommunernas och välfärdsområdenas tjänster. Det är också skäl att beakta att de ovan beskrivna ersättningar med allmän täckning och kalkylerade ersättningar samt de kalkylerade ersättningarna enligt integrationslagen inte är ”öronmärkta” för något visst ändamål, utan de är en del av kommunens eller välfärdsområdets totala inkomster och kommunerna och välfärdsområdena får själva besluta hur finansieringen anvisas för att uppfylla de lagstadgade uppgifterna.

Till kommunen och välfärdsområdet betalas ersättning med statsmedel i regel för mottagning och främjande av integration av personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. i den gällande integrationslagen (till exempel personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar samt personer som får tillfälligt skydd och som har hemkommun). Motsvarande målgrupp för den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 är de personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. i lagen.

I enlighet med integrationslagen betalar staten kommunerna och välfärdsområdena ersättning för mottagning och främjande av integration av de ovan avsedda personerna både på basis av kalkylerade och faktiska kostnader. År 2022 betalades sammanlagt 120 326 221 euro i ersättningar till kommunerna. Dessutom betalades omkring 20 miljoner euro till Folkpensionsanstalten för kostnaderna för utbetalning av det grundläggande utkomststödet, av vilket den återbetalade ett oanvänt anslag på cirka 3,85 miljoner euro. Det är ännu inte känt hur ersättningen för de faktiska kostnaderna har fördelats mellan kommuner och välfärdsområden från och med 2023, eftersom ansökningar om ersättning görs retroaktivt.

Enligt 45 § i den gällande integrationslagen betalas en kalkylerad ersättning till kommunen för mottagning, vägledning, rådgivning och annat ordnande av verksamhet som stöder integration för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. På motsvarande sätt betalas enligt 45 a § i den gällande integrationslagen en kalkylerad ersättning till välfärdsområdet för ordnande av integrationsfrämjande social- och hälsovårdstjänster för en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. Den kalkylerade ersättningen uppgår för närvarande till 2 300 euro per år för personer som fyllt 7 år och till 6 845 euro per år för personer under 7 år, varav kommunens andel är 85 procent av den totala ersättningen för personer som fyllt 7 år och för 95 procent av den totala ersättningen för personer under 7 år. Bestämmelserna om fördelningen av den kalkylerade ersättningen finns i statsrådets förordning om ersättning av statens medel för kommunens och välfärdsområdets kostnader för främjande av integration (1393/2011).

I och med den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 förenklas ersättningssystemet så att en del av de ersättningar som för närvarande söks separat, såsom ersättningar för tolkning och inledande kartläggning, fördelas till en del av den kalkylerade ersättningen. Dessutom täcker den kalkylerade ersättningen från och med 2025 kostnaderna för genomförandet av nya uppgifter i kommunerna, såsom integrationsutbildning och flerspråkig samhällsorientering enligt kommunens integrationsprogram. Bestämmelser om kalkylerad ersättning finns i 61 och 62 § i integrationslagen och närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kalkylerad ersättning betalas för tre år och i fråga om kvotflyktingar för fyra år efter att personen första gången antecknats i befolkningsdatasystemet i hemkommunen. Ersättningen kan inte betalas för en längre tid, även om myndigheterna förlänger en flyktings integrationsplan efter tre år med stöd av de grunder för förlängning som det föreskrivs om i lagen. Uppföljningsdata om hur den kalkylerade ersättningen har allokerats eller använts i kommunerna och hur många av ovan avsedda personer som är aktiva kunder inom kommunens eller inom både kommunens och arbets- och näringsbyråns integrationstjänster finns inte att tillgå. Den kalkylerade ersättningens varaktighet bedömdes inte som en del av regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om främjande av integration och till lagar som har samband med den (RP 208/2022 rd), trots att integrationsplanens varaktighet förkortades genom den lag som föreslogs där (integrationslagen 681/2023). Flera kommuner och Finlands Kommunförbund har länge ansett att nivån på den kalkylerade ersättningen är otillräcklig i förhållande till de ökade kostnaderna.

2.2 Stöd för övergången till vuxenlivet för personer som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare

Stöd för ett barn eller en ung person som kommit till landet utan vårdnadshavare ordnas inom ramen för tjänster inom välfärdsområdets och kommunens allmänna servicesystem beroende på hurudana tjänster barnet eller den unga personen behöver. Stödet enligt integrationslagen gäller ett barn eller en ung person som har fått uppehållstillstånd. En förutsättning är dessutom en registrerad hemkommun när det är fråga om ett barn eller en ung person som får tillfälligt skydd. Välfärdsområdet ska ordna stöd i enlighet med det individuella behovet på det sätt som föreskrivs i socialvårdslagen. Kommunen ska ordna integrationsfrämjande tjänster enligt det individuella behovet. Både välfärdsområdet och kommunen har en skyldighet att ordna de tjänster för unga personer som kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare som de unga behöver. Det är alltså fråga om en subjektiv rätt till stöd om barnet eller den unga personen har behov av det.

Med stöd enligt integrationslagen avses heltäckande stöd för unga i åldern 18–24. Stödets syfte är att hjälpa en ung person som är på väg att bli vuxen att uppnå tillräckliga färdigheter för att inleda ett självständigt liv. Stödet kan genomföras i form av myndighetens egen verksamhet eller i form av tjänster som köps av tjänsteproducenter. Omfattningen av och innehållet i det stöd som en ung person får påverkas först och främst av det individuella stödbehovet, förmågan att klara sig i vardagen samt av den fysiska och psykiska hälsan. Till grund för planeringen av stödet ligger en multiprofessionell bedömning av servicebehovet. Det individuella stödet kan till exempel innefatta tjänster som tillhandahålls med stöd av socialvårdslagen och integrationslagen och som stöder den ungas integration och självständighetsprocess. Stödet kan innefatta en familjearbeters, socialarbetares eller socialhandledares tjänster. Den unga får stöd för självständigt boende och vägleds till utbildning eller till arbetslivet samt till hobbyer och fritidsverksamhet. Dessutom övas skötsel av officiella angelägenheter och den unga ges stöd för skötseln av sin egen psykiska och fysiska hälsa. Den unga får stöd också för livshanteringen, integrationen, tillståndsärenden och kontakt med familjen samt vid behov i processen för familjeåterförening. Eftersom det sociala nätverket för de minderåriga som anländer utan vårdnadshavare primärt består av unga i samma situation, är det väsentligt att erbjuda bestående vuxenkontakter. Stödet kan också innefatta ekonomiskt stöd. Stöd i enlighet med integrationslagen beskrivs närmare i motiveringen till regeringens proposition RP 208/2022 rd.

Åldersgränsen för stöd enligt den gällande integrationslagen motsvarar åldersgränsen för eftervård enligt barnskyddslagen. Genom lagen om ändring av barnskyddslagen (542/2019) höjdes åldersgränsen för eftervård inom barnskyddet från 21 år till 25 år. I motiveringen till regeringens proposition till riksdagen om ändring av barnskyddslagen (RP 71/2019 rd) finns en närmare

beskrivning av bakgrunden till ändringen. På motsvarande sätt höjdes genom lagen om ändring av lagen om främjande av integration (564/2020) åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen från 21 år till 25 år. På motsvarande sätt gjordes, när det gäller de statliga ersättningarna till kommunerna och numera även till välfärdsområdena, en sådan ändring att kostnaderna för tjänster som tillhandahålls minderåriga som anländer utan vårdnadshavare kan ersättas under högst 10 år eller tills den unga personen fyller 25 år. I motiveringen till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration (RP 79/2020 rd) finns en närmare beskrivning av bakgrunden till ändringen.

Om åldersgränsen för eftervård enligt barnskyddslagen ändras, skulle det vara naturligt att på motsvarande sätt ändra även åldersgränsen för stöd för minderåriga barn och unga som anlant utan vårdnadshavare, både i den gällande integrationslagen och i den integrationslag som träder i kraft 2025. På motsvarande sätt bör även tidpunkten för ersättning av kostnader för tjänster för minderåriga som anlant utan vårdnadshavare ändras.

2.3 Tolkning

Bestämmelser om en myndighets skyldighet att tolka eller översätta ett ärende finns i 26 § i förvaltningslagen (434/2003). Enligt den ska en myndighet ordna tolkning och översättning i ett ärende som kan inledas av en myndighet, om en part som använder något annat språk inte behärskar det språk, finska eller svenska, som ska användas vid myndigheten, eller en part på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom inte kan göra sig förstådd. Ärendet kan tolkas eller översättas till ett språk som parten kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art. För att utreda ett ärende eller trygga en parts rättigheter kan myndigheten sörja för tolkning och översättning även i andra ärenden än de som avses i 1 mom. År 2021 var de vanligaste tolkningsspråken vid arbets- och näringsbyråerna (nedan TE-byrån) arabiska, ryska, somaliska, dari, thailändska, persiska, sorani, albanska, kinesiska, spanska, vietnamesiska och kurmandži. Bland dem som får tillfälligt skydd har också tolkning till ukrainska blivit vanligare.

Enligt integrationslagen ersätts kostnader för tolkning som en del av de kalkylerade ersättningarna till kommunen och välfärdsområdet. Tolken beställs ofta i förväg till en kundsituation där man vet att det behövs. Sådana situationer är till exempel utarbetandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster eller utarbetandet av en integrationsplan. Tolkning förutsätter inte att tolken befinner sig i samma rum som parten, utan vid behov kan man också använda distanstolkning via telefon eller video. Distanstolkning sparar resekostnader och restid. Även anonym telefontolkning kan vara ett bra alternativ när känsliga ärenden behandlas. När distanstolkning används måste man emellertid se till att tolkningen är tillräckligt högklassig och sörja för att den tekniska lösningen är fullgod och för datasäkerheten.

För att boka tolken betalar kommunen eller TE-förvaltningsmyndigheten (TE-byrån eller kommunens försök med främjande av sysselsättningen) cirka 35–80 euro per timme beroende på vilket språk som ska tolkas, tolkbyrån, beställaren, tolkningssättet, tidpunkten och tolkningsplatsen. Priserna baserar sig på nationell konkurrensutsättning. Det torde kunna uppskattas att närvarotolkning medför högre kostnader i mindre kommuner, där det inte nödvändigtvis finns någon konkurrens mellan tolkbyråerna och där tolkens resekostnader kan höja priset. Den genomsnittliga mottagningstiden vid bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster och vid utarbetandet av en integrationsplan vid en och samma mottagning är cirka 1–1,5 timmar. Separata kundmöten för bedömning eller uppgörande av en plan eller möten som gäller handledning och rådgivning kan vara kortare än så.

När det gäller tolkning skulle det vara möjligt att sänka kostnaderna, till exempel genom distanstolkning, genom att investera i språkutbildning för invandrare och genom att uppmuntra rekrytering av flerspråkig personal, men det är troligt att man redan nu har försökt minska kostnaderna för tolkning med hjälp av de ovan nämnda medlen. Även i och med den nya flerspråkiga samhällsorienteringen kan behovet av tolkning minska, när invandrarna i samband med den kan få svar på sina frågor om det finländska samhällets funktion på sitt modersmål eller på något annat språk som de kan bra.

Invandraren kommer inte alltid till en bokad tid, vilket kan ha lett till kostnader för tolkbeställning för kommunen eller TE-förvaltningsmyndigheten. Enligt Nylands TE-byrå förekommer i regel relativt få situationer där kunden inte alls kommer till en bokad tid, uppskattningsvis 5–10 procent av alla bokningar. Det rör sig om en uppskattning, eftersom dessa kostnader inte specificeras i bokföringen. I sådana fall kan den bokade tolkens tjänster ofta användas för andra kunders telefontjänster på samma språk. Denna möjlighet har inte nödvändigtvis mindre kommuner. Det finns ingen uppskattning av hur ofta kommunerna orsakas tolkningskostnader för möten som inte blivit av. Det finns skäl att bedöma om kostnaderna för att boka tolk kan överföras på invandraren i en situation där hen utan grund har underlåtit att infinna sig vid en bokad mottagning enligt kommunens eller arbetskraftsservicens integrationsfrämjande service och inte har avbokat sin bokade tid.

3 Målsättning

Syftet med regeringens proposition är att genomföra de sparmål som ingår i regeringsprogrammet när det gäller att förkorta maximitiden för den kalkylerade ersättningen samt att sänka den övre åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen. Ändringarna i ersättningssystemet minskar i enlighet med regeringsprogrammet volymen av de uppgifter för kommunerna som hänför sig till främjande av integration. Integrationen av en invandrare stöds redan från ankomsten till landet genom att hans egen handlingsförmåga stärks liksom hans eget ansvar även när det gäller att sköta praktiska ärenden, såsom att göra butiksbesök.

Syftet med ändringen av bestämmelsen om ersättning för tjänster för offer för människohandel är att minska den administrativa bördan och förenkla ersättningsprocessen. Ändringarna av tolkningskostnaderna syftar till att spara offentliga utgifter och betonar integrationskundernas ansvar för sin integration. Syftet med förslaget är dessutom att genomföra vissa mer tekniska ändringar för att förbättra regleringens lagtekniska kvalitet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Enligt förslaget förkortas ersättningstiden för den kalkylerade ersättning som enligt integrationslagen betalas till kommuner och välfärdsområden för personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. i lagen (t.ex. personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar samt personer som får tillfälligt skydd och som har hemkommun) från tre till två år i enlighet med förkortningen av den maximala längden på integrationsplanen. För kvotflyktingar och deras familjemedlemmar föreslås det att ersättningsperioden förkortas från fyra år till tre år.

Den övre åldersgränsen som i integrationslagen anges för stöd för övergången till vuxenlivet för barn och unga som anlänt utan vårdnadshavare sänks enligt förslaget från 25 år till 23 år på motsvarande sätt som åldersgränsen för eftervård enligt regeringens proposition med förslag till ändring av barnskyddslagen (RP xx/202x rd). Dessutom föreslås det att den övre åldersgränsen

för utbetalning av ersättningar enligt integrationslagen som betalas för stödet sänks på motsvarande sätt. Dessa ändringar föreslås både i den gällande integrationslagen och i den integrationslag som träder i kraft 2025.

Det föreslås också att en kommun eller en Arbetskraftsmyndighet på vissa villkor ska kunna ta ut en avgift av en invandrar- eller integrationskund för oanvänd integrationsfrämjande service, om servicen har medfört tolkningskostnader för kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten och personen inte har avbokat tiden.

De mindre och mera tekniska ändringar som läggs fram i lagförslagen 3–5 samt i det första lagförslaget hänför sig till harmoniseringen av integrationslagen och lagen om ordnande av Arbetskraftsservice (380/2023) eller till andra ändringsbehov som uppstått under eller efter riksdagsbehandlingen av integrationslagen. Regeringens proposition om integrationslagen (208/2022 rd) var starkt kopplad till regeringens samtidigt inlämnade proposition om lagstiftning om omorganisering av Arbetskraftsservicen (RP 207/2022 rd). I motiveringen till propositionerna betonades förhållandet mellan dem och att vissa samma författningar ändras i båda förslagen, såsom lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021, nedan lagen om statsandelar), lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och lagen om behandling av personuppgifter inom migrationsförvaltningen (615/2020). I motiveringen till propositionen om integrationslagen konstaterades att om riksdagen godkänner lagarna om Arbetskraftsserviceformen, bör de tekniska ändringar som på grund av lagförslaget om integrationslagen bör göras i de ovan nämnda lagarna tas in som anknytande lagförslag i propositionen om integrationslag. Vissa av dessa tekniska ändringar gjordes inte under riksdagsbehandlingen av lagförslagen om integrationslagen, så de föreslås bli gjorda genom denna proposition.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av regeringens proposition hänför sig huvudsakligen till det första lagförslaget, det vill säga förslaget till lag om ändring av lagen om främjande av integration (681/2023), och i ringa utsträckning till det andra lagförslaget, det vill säga förslaget till lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration (1386/2010). De ekonomiska konsekvenserna av förslaget till lag om främjande av integration gäller framför allt staten, kommunerna, välfärdsområdena och invandrarna. Den mest betydande ekonomiska konsekvensen gäller ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen. Folkpensionsanstaltens skyldighet att lämna uppgifter har dessutom ekonomiska konsekvenser i samband med utvecklingen av Folkpensionsanstaltens kunddatasystem KELMU. De övriga lagförslagen i propositionen har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Om betalningstiden för den kalkylerade ersättningen förkortas påverkas den offentliga ekonomin, eftersom en sådan förkortning sannolikt också minskar ordnandet av vissa tjänster. En förkortning av giltighetstiden för integrationsplanen minskar uppgifterna, till exempel när det gäller uppföljning och uppdatering av integrationsplanerna. Dessutom finansieras de allmänna väglednings- och rådgivningstjänster med låg tröskel som invandrare kan få även efter det att integrationsplanen har avslutats separat som en del av statsandelssystemet för kommunal basservice från ingången av 2025. Kommunerna och välfärdsområdena måste tillhandahålla lagstadgade tjänster, för vilka kostnaderna för närvarande till vissa delar (t.ex. lönekostnader

för personalen) kan täckas även genom kalkylerade ersättningar. En förkortning av betalningstiden för den kalkylerade ersättningen kräver inte bara en lagändring utan också systemutveckling som medför extra kostnader.

Besparingar som hänför sig till den kalkylerade ersättningen får genomslag tidigast 2027, i fråga om kvotflyktingar 2028, då ersättningstiderna för personer som omfattas av ersättningen från början av 2025 förkortas. Utifrån på inrikesministeriets invandringsantaganden baserade uppskattning av antalet personer som omfattas av ersättningar beräknas besparingarna uppgå till cirka 13,3 miljoner euro 2027 och till 15,2 miljoner euro från och med 2028. Dessutom uppnås 2027 en engångsbesparing på uppskattningsvis 11,9 miljoner euro genom att ersättningsperioden förkortas för de personer som får tillfälligt skydd. Antalet personer som omfattas av ersättningarna inverkar dock på hur stor besparingen blir. Enligt regeringsprogrammet ska flyktingkvoten minska från det nuvarande: från 2024 är flyktingkvoten 500 personer per år. Uppskattningar kan göras om utvecklingen av antalet personer som får internationellt skydd eller tillfälligt skydd, men situationen kan förändras avsevärt även på kort tid, vilket de stora mängderna personer av det här slaget 2015–2016 och 2022–2023 har visat.

Besparingarna till följd av förkortningen av betalningstiden för de kalkylerade ersättningarna gäller invandrare som börjar omfattas av ersättningarna efter 2025. För personer som flyttat till en kommun före 2025 betalas ersättning till och med den 31 december 2024 i enlighet med den gällande integrationslagen och de berörs inte av förkortningen av betalningstiden för de kalkylerade ersättningarna.

För andra flyktingar än kvotflyktingar beräknas den besparing som uppnås genom att ersättningstiden förkortas från tre år till två vara cirka 13,3 miljoner euro per år. Antalet personer som kommer att omfattas av nya ersättningar 2025 har beräknats utifrån inrikesministeriets antaganden om invandring. Enligt uppskattningen uppgår antalet asylsökande som får uppehållstillstånd och antalet beviljade beslut om uppehållstillstånd för familjeåterförening 2025 till totalt 4 158 personer. Vid beräkningen av sparbeloppet har man också uppskattat att 80 procent av dem som omfattas av ersättningarna har fyllt 7 år, för vilka den kalkylerade ersättningen till kommunen och välfärdsområdet är sammanlagt 2 300 euro per år, och 20 procent är under 7 år, för vilka den kalkylerade ersättningen är 6 845 euro per år.

Den besparing som uppkommer genom att ersättningstiden för utvalda personer i flyktingkvoten förkortas från fyra år till tre uppskattas vara cirka 3,9 miljoner euro per år, om flyktingkvoten är 850 personer, såsom i ramberäkningen för 2024–2027. Kalkylen har dessutom gjorts utgående från uppskattningen att hälften av kvotflyktingarna är barn. Enligt regeringsprogrammet är flyktingkvoten 500 personer från 2024 framåt, varför besparingen beräknas uppgå till cirka 2,3 miljoner euro per år.

I fråga om personer som får tillfälligt skydd beräknas den besparing som uppnås genom att ersättningstiden förkortas från tre år till två vara cirka 11,9 miljoner euro som engångsbesparing 2027. År 2024 beräknas omkring 10 000 personer som får tillfälligt skydd komma till Finland, av vilka uppskattningsvis cirka 4 000 personer får hemkommun 2025, varvid de också övergår till att omfattas av kostnadsersättningar enligt integrationslagen. Vid bedömningen av sparbeloppet har man beräknat att 14 procent av dem som omfattas av ersättningarna är under 7 år och 86 procent har fyllt 7 år. Även om det tillfälliga skyddet upphör senast den 4 mars 2025, har man beräknat att dessa personer är jämförbara med andra med flyktingbakgrund så länge de befinner sig i landet.

Beräknat på detta sätt blir besparingen 2027 alltså sammanlagt cirka 25,2 miljoner euro. Från och med 2028 kommer besparingen totalt att uppgå till cirka 15,6 miljoner euro per år om antalet

nya anländande som börjar omfattas av ersättningarna förblir desamma på årsbasis. Inrikesministeriet bedömer i de viktigaste antagandena om invandring till exempel antalet asylsökande som får uppehållstillstånd och antalet personer som får internationellt skydd på grund av familjeband 2–3 gånger per år eller vid behov. Det uppskattade antalet nya personer som börjar omfattas av ersättningarna beaktas vid bedömningen av behovet av anslag vid beredningen av budgetförslaget och planen för den offentliga ekonomin.

Denna regeringsproposition inverkar inte på ersättningarna för tolkning eller nivån på den kalkylerade ersättningen, utan den kalkylerade ersättningen bestäms genom förordning av statsrådet. Kostnaderna för tolkning ska från och med 2025 ingå i den kalkylerade ersättningen. Enligt de ekonomiska besluten i regeringsprogrammet sänks ersättningsnivån för kostnaderna för tolkning dock med tre miljoner euro per år i samband med att kostnaderna för tolkning införlivas i den kalkylerade ersättningen, det vill säga från och med 2025. Härvid bör det beaktas att om ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen förkortas från tre år till två på samma sätt som den maximala längden på integrationsplanen, bör man i fråga om tolkningskostnaderna beakta att behovet av tolkning under det första och andra året ökar i och med att tjänsterna koncentreras mer till dessa år. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om främjande av integration och därtill hörande lagar (RP 208/2022 rd) innehåller en beskrivning av hur de kostnader som tolkningen medför ska inkluderas i den kalkylerade ersättningen, men beskrivningen beaktar inte den förkortning av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen som beslutades i regeringsprogrammet sommaren 2023. En sänkning av ersättningsnivån för tolkning enligt regeringsprogrammet genomförs i samband med beredningen av statsrådets förordning, med beaktande av både den förkortade ersättningstiden och sänkningen av kostnadsersättningsnivån vid fastställandet av nivån på tolkningskostnaderna som en del av den kalkylerade ersättningen. Detta för att förkortningen av ersättningstiden inte ytterligare ska sänka ersättningsnivån för kostnaderna för tolkningen mer än med de tre miljoner euro som nämns ovan.

I motiveringen till ovannämnda regeringsproposition (RP 208/2022 rd) uppskattades beloppet av de tolkningskostnader som införlivas i den kalkylerade ersättningen till 1 212 euro/person/år under tre år. Beräkningen baserades på de faktiska tolkningskostnaderna för 2021 (cirka 14,8 miljoner euro) och antalet personer som omfattades av den kalkylerade ersättningen (12 215 personer). $14,8 \text{ miljoner euro} / 12\,215 \text{ personer} = 1\,212 \text{ euro per person}$. År 2022 ersattes kommunerna med cirka 13,5 miljoner euro för tolkningskostnader och 11 233 personer omfattades av kalkylerade ersättningar ($13,5 \text{ miljoner euro} / 11\,233 \text{ personer} = 1\,202 \text{ euro per person}$). På årsbasis är beloppet av tolkningskostnaderna i förhållande till dem som omfattas av den kalkylerade ersättningen mycket lika. Före 2023 hade välfärdsområdena inget ansvar för ordnandet av social- och hälsovården och inte heller andra integrationsfrämjande uppgifter, så välfärdsområdenas kostnader och ersättningarna enligt integrationslagen börjar 2023. Välfärdsområdenas och kommunernas kostnader för tolkning 2023 är ännu inte kända, eftersom välfärdsområdena och kommunerna kan ansöka om ersättning retroaktivt.

Om ersättningsnivån för tolkningskostnaderna sänks med tre miljoner euro per år i enlighet med regeringsprogrammet, uppgår de ersättningar för tolkning som betalas till kommunerna och välfärdsområdena till uppskattningsvis 10,5 miljoner euro per år på 2022 års nivå ($13,5 \text{ miljoner euro} - 3 \text{ miljoner euro} = 10,5 \text{ miljoner euro}$). Om ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen förkortas samtidigt, går kommunerna och välfärdsområdena miste om ersättning för kostnader som föranleds av tolkning till ett belopp av 10,5 miljoner euro per år när den kalkylerade ersättningstiden förkortas med ett år. För att kompensera för detta föreslås det att man i tolkningskostnaderna för ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen inkluderar de tolkningskostnader för ett år som skulle ha betalats som en del av den kalkylerade ersättningen om betalningstiden för den kalkylerade ersättningen inte hade förkortats. Då är tolkningskostnader-

nas andel av den kalkylerade ersättningen sammanlagt 1 402 euro/person/år (3 år * 10,5 miljoner euro/2 år/11 233 personer = 1 402 euro/person). Tolkningskostnaderna föreslås ingå i den kalkylerade ersättning som betalas till kommunerna och välfärdsområdena.

För att betalningstiden för den kalkylerade ersättningen ska kunna förkortas förutsätts att den automatiserade utbetalningsfunktionen för den kalkylerade ersättningen i Migrationsverkets UMA-system utvecklas. Systemutvecklingen medför kostnader, uppskattningsvis cirka x euro. För 2025–2028 föreslås att två ersättningstider tillämpas. Ersättningstidens längd beror på om personen har flyttat till kommunen och kommit att omfattas av ersättningarna före eller efter den lagändring som träder i kraft den 1 januari 2025. Kostnaderna för systemutvecklingen kan täckas med befintlig finansiering, och därför behövs inte tilläggsfinansiering i budgetpropositionen.

År 2019 fakturerade kommunerna staten för 4,4 miljoner euro i kostnader för stöd för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen. År 2019 uppgick dessutom stödboendeenheter-nas andel till cirka 4,3 miljoner euro och kostnaderna sammanlagt till cirka 8,7 miljoner euro. Det går inte att göra någon exakt uppskattning av kostnaderna eftersom vissa kommuner har inkluderat kostnaderna för stöd för övergången till vuxenlivet i mer omfattande avtal och beslut om service för barn och unga som anlänt utan vårdnadshavare. Kommunerna har dessutom möjlighet att fakturera för kostnader två år i efterskott, vilket innebär att alla ovannämnda kostnader inte nödvändigtvis hänförde sig till 2019. Från och med 2023 vilar ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster samt för att ordna boende och stöd för minderåriga som kommit till landet utan vårdnadshavare enligt integrationslagen på välfärdsområdena, men det är ännu inte känt hur mycket ersättning välfärdsområdena kommer att ansöka om för kostnaderna för stöd för övergången till vuxenlivet för 2023. Den största kostnadsposten är vanligtvis lönekostnaderna för socialarbetarna och socialhandledarna. Utöver lönekostnaderna orsakas utgifter bland annat av det behovsprövade eller det kompletterande utkomststödet samt av köpet av tjänster och tolktjänster.

Sänkningen av åldersgränsen för stöd enligt integrationslagen för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare från 25 år till 23 år beräknas medföra besparingar i den offentliga ekonomin på cirka 0,8 miljoner euro per år från och med år 2025. Kostnaderna för stöd för övergången till vuxenlivet varierar regionalt. Besparingarna hänför sig till de särskilda kostnader som betalas med stöd av integrationslagen. Den genomsnittliga kostnaden för att ordna stödet för personer som fyllt 18 år uppskattas till omkring 4 100 euro/person/år. Social- och hälsovårdsministeriet har uppskattat att kostnaderna för eftervården enligt barnskyddslagen uppgår till 4 338 euro per ung person och år (RP 71/2019 rd).

Enligt inrikesministeriets antaganden om invandring anländer omkring 200 minderåriga per år till Finland utan vårdnadshavare, av vilka nästan alla i praktiken får uppehållstillstånd. Om ersättningstiden för stöd för övergången till vuxenlivet för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare förkortas från 25 års ålder till 23 års ålder, är den beräknade besparingen cirka 1,6 miljoner euro (200 x 4 100 euro x 2 år), om varje ung person använder tjänsten fram till 25 års ålder. För närvarande omfattas bara cirka 50 procent av de unga som hör till åldersklassen av stödet för övergången till vuxenlivet när de har nått åldern 23–24 år. Därmed blir besparingen hälften av det beräknade. Dessa beräkningar grundar sig på uppskattningar av antalet anlända. Eftersom det föreslås att ändringen görs genom det andra lagförslaget, som avser den gällande integrationslagen, sker den i mitten av 2024, varvid besparingen under det första året uppgår till cirka 400 000 euro och under de följande åren till cirka 0,8 miljoner euro per år.

När en ung person blir vuxen kan behovet av stöd minska, så för 23- och 24-åringar kan den årliga kostnaden vara lägre än vad som beskrivs ovan. Om antalet unga som behöver tjänster

dessutom minskar från och med nu, kan de kalkylerade besparingarna enligt en totalekonomisk bedömning bli mindre än väntat. För närvarande finns det personer i åldersgruppen 23–24 år som har väntat på uppehållstillstånd i flera år på förläggningar och fått sitt första uppehållstillstånd först när de fyllt 20 år. Genom stödet för övergången till vuxenlivet kan man effektivt stödja deras integration och förebygga marginalisering. Enligt närings-, trafik- och miljöcentralerna behöver de minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare, som beviljats tillstånd snabbt och vilkas integration redan börjat i ett familjegrupp hem inte nödvändigtvis eftervård längre vid 23–24 års ålder. Samtidigt kan antalen öka i och med de unga som kommit från Ukraina utan vårdnadshavare och som får tillfälligt skydd.

Risken är att dessa unga ändå behöver tjänster, såsom tjänster inom vuxensocialt arbete, mentalvårdstjänster eller studerandevård och att besparingarna totalekonomiskt blir mindre än väntat. Med framgångsrika integrationsfrämjande tjänster kan kostnaderna som helhet begränsas på lång sikt. Dessutom är den tredje sektorns roll i främjandet av integration också viktig när det gäller integrationen av minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare.

Den ökning på fem miljoner euro som föreslås i regeringsprogrammet från och med 2025 för att förbättra invandarmammornas ställning betalas till kommunerna på fastlandet som en del av statsandelssystemet. De kommuner som hör till landskapet Åland ska få finansieringen genom kalkylerade ersättningar, eftersom de kommuner som hör till landskapet Åland inte omfattas av statsandelssystemet. Beräknat enligt andelen personer som deltar i integrationsutbildning och andelen utländska kvinnor i åldern 20–50 år utgör andelen av anslaget på fem miljoner euro för invandarmammor i de kommuner som hör till landskapet Åland cirka 60 000 euro. Betydelsen av tilläggsfinansieringen för den offentliga ekonomin är liten, särskilt med beaktande av de minskningar som beskrivs ovan.

Den minskning av ordnandet av integrationsfrämjande tjänster som en minskning av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen kan leda till i kommunerna bidrar sannolikt till att integrationen och sysselsättningen bland invandrare försämras, eftersom forskningen visar att integrationsåtgärderna främjar integrationen och är lönsamma särskilt i början av invandringen. Enligt Kiviholma och Karhunen (2022) kan framgångsrika integrationsåtgärder förbättra invandrarnas integration på arbetsmarknaden, påskynda deras sysselsättning och hjälpa dem att få bättre jobb. Sysselsättningen bland invandrare – liksom bland alla andra invånare – ökar skatteintäkterna och minskar användningen av olika sociala förmåner. Risken är att en minskning av finansieringen av tjänster för integrationskunder på längre sikt leder till ökade utgifter och minskade inkomster för den offentliga ekonomin. Risken kan minskas genom att man investerar i tjänster enligt det allmänna servicesystemet för att stödja integration och sysselsättning för invandrare.

Syftet med ändringen av 84 § i det första lagförslaget är att stärka Folkpensionsanstaltens skyldighet att lämna uppgifter till kommunen så att kommunen från och med den 1 januari 2025 får de invandrarföräldrar som får hemvårdsstöd som kunder i sina integrationsfrämjande tjänster. Detta förutsätter utveckling och administration av Folkpensionsanstaltens KELMU-system, och kostnaderna för detta beräknas vara 250 000 euro. Systemutvecklingen finansieras med anslaget under moment 32.50.03 (Främjande av integration och arbetskraftsinvandring).

Konsekvenser för den kommunala ekonomin

Kalkylerad ersättning betalas till kommunerna för personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. i integrationslagen. Förkortningen av betalningstiden för den kalkylerade ersättningen inverkar på ekonomin i de kommuner som tar emot kvotflyktingar eller asylsökande som fått tillstånd

eller personer som får tillfälligt skydd och deras familjemedlemmar eller personer i dessa kategorier som självständigt flyttar till kommunerna.

Närmare bestämmelser om statens ersättningar utfärdas genom förordning av statsrådet. Den största delen av den kalkylerade ersättningen betalas för närvarande till kommunen. Med syftet att minska det administrativa arbetet föreslås det att kostnaderna för tolkning från och med den 1 januari 2023 inkluderas i den kalkylerade ersättningen. Det uppskattas att 60 procent av de här kostnaderna uppkommer inom social- och hälsovårdstjänster. Från och med den 1 januari 2025 görs ersättningen för inledande kartläggning också till en del av den kalkylerade ersättning som även täcker kostnaderna för bland annat flerspråkig samhällsorientering och integrationsutbildning i kommunen. Motiveringen till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om främjande av integration och till lagar som har samband med den (RP 208/2022 rd) innehåller en närmare beskrivning av ändringarna i den kalkylerade ersättningen från och med 2025.

Från och med 2025 beräknas den kalkylerade ersättningen till kommunen i motiveringen till ovan nämnda regeringsproposition uppgå till 6 988 euro för barn under 7 år, 2 440 euro för barn i åldern 7–17 år, 11 311 euro för personer över 18 år för det första året och 2 440 euro för personer över 18 år från och med det andra året. I ersättningen för det första året för personer över 18 år ingår kostnaderna för integrationsutbildning och flerspråkig samhällsorientering. För kommunerna på Åland beräknas de kalkylerade ersättningarna uppgå till 7 351 euro för personer under 7 år, 2 987 euro för barn i åldern 7–17 år, 3 563 euro för personer över 18 år för det första året och 2 987 euro för personer över 18 år från och med det andra året.

År 2022 omfattades sammanlagt 11 233 personer av den kalkylerade ersättningen, av vilka 3 400 personer då för första gången kom att omfattas av den kalkylerade ersättningen. År 2022 var omkring 14 procent av dem som omfattades av den kalkylerade ersättningen under 7 år.

Enligt inrikesministeriets beräkningar på basis av antagandena om invandring betalas kalkylerade ersättningar till kommuner och välfärdsområden 2027 till ett belopp som är cirka 25,2 miljoner euro mindre än vad som skulle ha betalats utan förkortning av ersättningstiden och från 2027 till ett belopp som är cirka 15,6 miljoner euro mindre per år. Mellan januari och juni 2023 betalades cirka 89 procent av de kalkylerade ersättningarna till kommunerna och cirka 11 procent till välfärdsområdena. Därmed beräknas kommunernas andel av minskningen uppgå till omkring 22,4 miljoner euro år 2027 och 13,9 miljoner euro per år från år 2028. För en enskild kommun beror minskningen på det antal personer som anvisas kommunplats eller som självständigt flyttar till kommunen. Förkortningen av betalningstiden för den kalkylerade ersättningen kan inverka på kommunernas villighet att ta emot kvotflyktingar och andra personer som anvisas kommunplats.

Kommunernas och samkommunernas finansiering består primärt av skatter och olika verksamhetsinkomster. Kommunerna får dessutom en betydande del av sin finansiering som statsandelar för kommunal basservice genom finansiering med allmän täckning och kalkylerad finansiering. Det bör också beaktas att det med stöd av integrationslagen betalas olika ersättningar som söks separat samt statsandelar som även täcker kostnaderna för skötseln av uppgifter enligt integrationslagen. Integrationstjänsterna för invandrare (inklusive personer med flyktningbakgrund) som är arbetslösa arbetssökande finansieras som en del av finansieringen av arbetsförmedlingstjänsterna.

Förkortningen av ersättningstiden för kalkylerade ersättningar har sålunda en obetydlig inverkan på den kommunala ekonomin. Vid intern budgetering i kommunen är det mer sannolikt att

de ersättningar som betalas med stöd av integrationslagen har riktats till tjänster för integrationskunder, och en minskning av den kalkylmässiga ersättningen kan leda till att de enheter som sköter sådana uppgifter upplever ett besparingstryck.

Det kan ge en liten positiv effekt för den kommunala ekonomin om kostnaderna för tolkning överförs till invandraren i en situation där hen utan grund och utan att avboka tiden har underlåtit att infinna sig vid en mottagning.

Besparingarna gäller kommuner och arbetskraftsmyndigheter som kan ta ut kostnaderna för ett besök upp till högst 51,50 euro. Kostnaderna för att inte utnyttja en bokad tid kan också vara större eller mindre, men för enkelhetens skull används 51,50 euro som avgift i kalkylen nedan.

I nuläget varierar antalet nya integrationsplaner per år för invandrare som anmält sig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyråerna och vid försök med sysselsättning i kommunerna. Mellan 2015 och 2022 upprättades i genomsnitt något under 9 000 planer per år. Integrationsplaner upprättas också av kommunen för dem som står utanför arbetskraften. I motiveringen till regeringspropositionen (RP 208/2022 rd) beräknas det att kommunerna från och med 2025 kommer att upprätta omkring 2 000 planer per år för personer utanför arbetskraften. På så sätt beräknas antalet nya integrationskunder uppgå till cirka 11 000 per år.

Integrationsplanernas varaktighet är individuell och varierar mycket beroende på servicebehovet. Majoriteten av tolkningskostnaderna hänför sig dock till den inledande fasen av integrationsprocessen. Eftersom det inte finns några mer exakta uppgifter, antas det i följande beräkning att tolkningskostnaderna i genomsnitt uppkommer under högst två år. Från och med 2025 förkortas den maximala längden på integrationsplanerna till två år.

I motiveringen till regeringens proposition (RP 208/2022 rd) uppskattas att tolkning per person ordnas för högst 15 timmar per år. Fördelat på två år ordnas tolkning alltså sammanlagt för högst 30 timmar. Eftersom mottagningar som kräver tolk vanligtvis är längre än en genomsnittlig mottagning, kan man uppskatta att de tillfällen som kräver tolkning i genomsnitt är högst cirka 10 per år.

Enligt Nylands arbets- och näringsbyrå utgör de fall där kunden inte alls kommer till en bokad tid uppskattningsvis mellan 5 och 10 procent av alla bokningar. Anmälan om att avgiften tas ut påverkar dock mängden oanvända tjänster. Det är därför motiverat att bedöma att högst 5 procent låter bli att utnyttja sin bokade tid när avgifter börjar tas ut för bokningar som inte används.

Om det årligen kommer 11 000 nya integrationskunder, de får tolkningstjänster 10–20 gånger under integrationsplanens giltighetstid, priset på den avgift som tas ut är 51,50 euro och 5 procent av mötena lämnas oanvända, uppkommer en besparing på $11\,000 * 10 (20) * 51,50 \text{ euro} * 0,05 = 283\,250 (566\,500)$ euro per år. Följaktligen skulle de oanvända tjänsterna ge en årlig besparing för kommunerna och arbetskraftsmyndigheterna till ett belopp av totalt 283 250–566 500 euro per år.

I kalkylen tas dock inte hänsyn till situationer där ingen avgift får tas ut därför att det finns en godtagbar orsak till att servicen inte utnyttjats eller avbokats, att det är oskäligt att ta ut avgiften eller att klienten är under 18 år.

Den ökning på fem miljoner euro som föreslås i regeringsprogrammet från och med 2025 för att förbättra invandarmammornas ställning betalas till kommunerna på fastlandet som en del av statsandelssystemet. De kommuner som hör till landskapet Åland ska få finansieringen ge-

nom kalkylerade ersättningar, eftersom de kommuner som hör till landskapet Åland inte omfattas av statsandelssystemet. För kommunerna på fastlandet är andelen av tilläggsfinansieringen 4,94 miljoner euro och för kommunerna i landskapet Åland 60 000 euro. Tilläggsfinansieringen förbättrar kommunernas ekonomiska möjligheter att ordna lämpliga tjänster för invandrarföräldrar som vårdar barn i hemmet, inklusive vård av barn medan föräldrarna deltar i servicen.

I en kommunundersökning om tolkningskostnaderna för 2019 uppskattade kommunerna att de kostnader som staten ersatte uppgift till minst hälften och ofta omkring 70–80 procent av kostnaderna för all den tolkning som ägt rum i kommunen. Om behovet av tolkning och andra tjänster för dem som har bott i landet i mer än två år inte minskar samtidigt, kan kommunerna bli tvungna att täcka en större del av de totala kostnaderna för tolkning och andra invandrar-tjänster. Detta kan eventuellt höja tröskeln för att beställa tolk och erbjuda integrationsfrämjande tjänster till invandrarkunder. Förkortningen av integrationsplanens målsatta giltighetstid från och med den 1 januari 2025 till högst två år och även de andra ändringarna i de integrationsfrämjande tjänsterna i inledningsskedet kan dock i bästa fall påskynda integrationsprocessen och språkinläringen. Om reformerna leder till en snabbare och effektivare integration, leder en kortare ersättningstid inte till en ökning av de kostnader för integration som kommunerna bär.

Det finns en risk för att integrationskunders och andra invandrades servicebehov ökar om de inte får de integrations- och sysselsättningsfrämjande tjänster som de behöver i början av invandringen. Om tillgången till tjänsterna försvåras kan detta också ha en passiverande effekt till exempel i jobbsökningen. Undersökningar tyder till exempel på att en långvarig arbetslöshet kan vara passiverande när man söker arbete, vilket försvårar matchningsproblemen på arbetsmarknaden (Larja & Peltonen, 2023).

Invandrades ekonomiska integration och motivation att integreras äventyras om strukturella hinder införs för snabb sysselsättning efter ankomsten (Brell m.fl., 2020; Marbach m.fl., 2018). Från och med 2025 vilar arbetskraftstjänsterna på kommunernas ansvar, vilket innebär att utdragna kundrelationer medför kostnader för kommunerna. Dessutom ökar snabb sysselsättning av invandrare kommunens skatteintäkter, medan kommunen till exempel betalar en andel av utgifterna för utkomststöd.

Konsekvenser för välfärdsområdenas ekonomi

I motiveringen till regeringspropositionen (RP 208/2022 rd) om den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 beräknas den kalkylerade ersättningen till välfärdsområdena från och med 2025 uppgå till 1 069 euro för barn under 7 år, 1 072 euro för barn i åldern 7–17 år, 1 157 euro för personer över 18 år för det första året och 1 072 euro för personer över 18 år från och med det andra året. De kalkylerade ersättningar som ska betalas till hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland beräknas uppgå till 706 euro för barn under 7 år och 525 euro för personer över 7 år.

Enligt inrikesministeriets beräkningar på basis av antagandena om invandring betalas kalkylerade ersättningar 2026 till kommuner och välfärdsområden till ett belopp som är cirka 25,2 miljoner euro mindre än vad som skulle ha betalats utan förkortning av ersättningstiden och från 2027 till ett belopp som är cirka 15,6 miljoner euro mindre per år. Mellan januari och juni 2023 betalades cirka 11 procent av de kalkylerade ersättningarna till välfärdsområdena och cirka 89 procent till kommunerna. Därmed beräknas välfärdsområdenas andel av minskningen uppgå till omkring 2,8 miljoner euro 2027 och till 1,7 miljoner euro per år från 2028. När det gäller det enskilda välfärdsområdet beror minskningen på antalet personer som är bosatta i området och som omfattas av ersättningarna.

Sänkningen av den övre åldersgränsen för ersättning för tjänster för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare från 25 år till 23 år beräknas minska inkomsterna för välfärdsområdena med cirka 0,8 miljoner euro per år. Samtidigt är den motsvarande sänkningen av åldersgränsen för stöd enligt integrationslagen till 23 års ålder också avsedd att minska utgifterna i motsvarande grad, varvid den eftersträvade inverkan på välfärdsområdenas ekonomi är kostnadsneutral när det gäller konsekvenserna av sänkningen av åldersgränsen och ersättningen för stödet för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare. Risken är att de unga ändå behöver tjänster, såsom vuxensocialt arbete, mentalvårdstjänster eller studerandevård, och därmed ökar kostnaderna för välfärdsområdet något, då välfärdsområdet inte längre kan ansöka om särskild ersättning enligt integrationslagen för tjänster för en 23- eller 24-årig ung person som anlänt utan vårdnadshavare.

Bestämmelser om finansieringen av välfärdsområdena finns i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) och finansieringen grundar sig långt på statlig finansiering samt delvis på kund- och bruksavgifter. Därför bedöms ändringarna inte ha någon betydande inverkan på välfärdsområdenas ekonomi. Den kalkylerade ersättningen har visserligen riktats till de välfärdsområden där det finns personer som får tillfälligt eller internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Kostnaderna för stöd till unga som anlänt som minderåriga utan vårdnadshavare har ersatts på grundval av de faktiska kostnaderna. Vid intern budgetering i välfärdsområdena är det också mer sannolikt att de ersättningar som betalas enligt integrationslagen har riktats till tjänster för integrationskunder, och minskningen av den kalkylerade ersättningen leder sannolikt till att de enheter som sköter sådana uppgifter upplever ett besparingstryck.

Det finns en risk för att om integrationskunder och andra invandrare inte får de social- och hälsovårdstjänster som de behöver i början av invandringen, ökar deras servicebehov. Till exempel förebyggande socialarbete är en serviceform som är mer lönsam för individen och även för samhället i fråga om kostnadseffekter än tyngre socialarbetstjänster. På motsvarande sätt är behandlingen av och rehabiliteringen efter olika trauman lönsamma investeringar i integration av invandrare och främjar deras sysselsättning. Om tillgången till tjänsterna försvåras kan detta också ha en passiverande effekt för personen. I början av invandringen har invandrarna ofta en hög motivation för integration och sysselsättning.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Konsekvenser för kommunerna

Förkortningen av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen inverkar på ordnandet av integrationsfrämjande tjänster i kommunen. Kommunen ska fullgöra sina lagstadgade skyldigheter. Kommunens integrationsprogram omfattar bland annat bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster och utarbetande av en integrationsplan och hänvisning av integrationskunderna till de tjänster som överenskommit i integrationsplanen, ordnande av integrationsutbildning och flerspråkig samhällsorientering samt vägledning och rådgivning. I och med att den maximala längden på integrationsplanen förkortas från tre år till två från den 1 januari 2025 förkortas också den tid då det uppkommer kostnader för integrationstjänster. Det är troligt att kommunen också minskar mängden andra integrationsfrämjande tjänster. Integrationen av en invandrare stöds redan från ankomsten till landet genom att hans egen handlingsförmåga stärks liksom hans eget ansvar även när det gäller att sköta praktiska ärenden, såsom butiksbesök. Detta inverkar också på mängden uppgifter för kommunen.

När det gäller tolkning är det eventuellt möjligt för kommunerna att sänka kostnaderna, till exempel genom distanstolkning, genom att investera i språkutbildning för invandrare och genom att uppmontra rekrytering av flerspråkig personal, men det är troligt att man redan nu har försökt

minska kostnaderna för tolkning med hjälp av de ovannämnda medlen. Även i och med den nya flerspråkiga samhällsorienteringen kan behovet av tolkning minska, när invandrarna i samband med den kan få svar på sina frågor om det finländska samhällets verksamhet på sitt modersmål eller på något annat språk som de kan bra. Dessutom kan väglednings- och rådgivningstjänster med låg tröskel, som finansieras separat som en del av statsandelsfinansieringen för kommunal basservice, minska de tolkningstjänster som behövs för andra myndighetsärenden. Nedskärningen i tolkningskostnaderna kan också minska användningen av tolkning. Myndigheterna har dock en lagstadgad skyldighet enligt förvaltningslagen att se till att en person förstår de ärenden som gäller hen och därför vid behov anlita tolk. En minskning av tolkningen inverkar negativt inte bara på kundens utan också på tjänsteleverantörens rättsskydd.

Den förkortade ersättningstiden för kalkylerad ersättning kan också påverka kommunernas vilighet att bevilja kommunplatser för kvotflyktingar och utsatta personer som får internationellt skydd och tillfälligt skydd.

Kommunen eller arbetskraftsmyndigheten ska i samband med tidsbeställningen informera invandraren om att det kan medföra kostnader för hen om hen uteblir från en mottagning utan grund och utan att avboka tiden. Med hänsyn till invandrarens språkkunskaper ska informationen ges så att invandraren förstår den. Informationen ska i princip ges skriftligen och vid behov ska invandraren få en påminnelse om den bokade tiden. Ett undantag är en icke läskunnig invandrare, som ska informeras muntligen. Kommunerna har redan i nuläget olika arrangemang för att ta ut klientavgifter, till exempel avgifter för småbarnspedagogik. På motsvarande sätt bör kommunen bestämma hur avgifterna ska tas ut och hur uttaget av avgifter ska följas upp. Det kan i viss mån komma in begäranden om omprövning av avgifterna, men uppskattningarna tyder på att det är fråga om små mängder och att man kan klara av dem med hjälp av kommunens eller arbetskraftsmyndighetens nuvarande resurser, särskilt med tanke på att avgiften antas leda till en minskning av kommunens eller arbetskraftsmyndighetens kostnader. Inte heller bedöms det komma in några betydande mängder besvär till förvaltningsdomstolen, vilket beskrivs nedan.

Den ovan beskrivna ökningen på 4,94 miljoner euro i statsandelarna och ökningen på 60 000 euro i den kalkylerade ersättningen till kommunerna i landskapet Åland för att förbättra invandramammornas ställning gör det möjligt för kommunerna att genomföra språkkurser och andra tjänster som lämpar sig för föräldrarnas behov i familjer där barnen vårdas i hemmet, till exempel på deltid med stöd av barnavård. Barnavård kan till exempel ordnas inom ramen för öppen småbarnspedagogik eller klubbverksamhet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen fattar beslut om ersättning av vissa kostnader enligt integrationslagen. Det föreslås att ett sådant beslut och andra nödvändiga uppgifter om den person som är föremål för ersättning överförs med personen till den nya hemkommunen i en situation där personen flyttar från en kommun till en annan. Detta beräknas minska det administrativa arbetet när den nya kommunen inte behöver ansöka om ett nytt ersättningsbeslut.

Konsekvenser för välfärdsområdena

Förkortningen av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen och sänkningen av åldersgränsen för stöd till minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare inverkar på ordnandet av integrationsfrämjande tjänster inom välfärdsområdet. Välfärdsområdet måste uppfylla sina lagstadgade skyldigheter och de finansieras i huvudsak av staten. Ändringarna kan dock få konsekvenser för den interna organisationen av välfärdsområdet. I uppgifter som är särskilt inriktade på socialarbete som främjar integration eller som annars fokuserar på integration kan

minskningen av ersättningarna vara av betydelse för kostnadstäckningen och för tillhandahållandet av tjänster. Vårdsområdet har dock en skyldighet att tillhandahålla social- och hälsovårdstjänster till integrationskunder.

Närings-, trafik- och miljöcentralen fattar beslut om ersättning av vissa kostnader enligt integrationslagen. Det föreslås att ett sådant beslut och andra nödvändiga uppgifter om den person som är föremål för ersättning överförs med personen till det nya vårdsområdet i en situation där personen flyttar från en kommun till en annan. Detta beräknas minska det administrativa arbetet när det nya vårdsområdet inte behöver ansöka om ett nytt ersättningsbeslut.

Konsekvenser för närings-, trafik- och miljöcentralerna

Den förkortade ersättningstiden för kalkylerade ersättningar kan minska kommunernas villighet att bevilja kommunplatser, och därigenom försämra närings-, trafik- och miljöcentralernas möjligheter att avtala med kommunerna om hänvisning av invandrare till kommunen och främjande av integration, varvid man också avtalar om kommunplatser. Varje närings-, trafik- och miljöcentral ska med kommunerna inom sitt område i enlighet med de kommunplatsmål som uppställts för området i fråga kunna avtala om tillräckligt med kommunplatser till vilka kvotflyktingar och utsatta personer som får internationellt eller tillfälligt skydd kan anvisas. Samtidigt kommer minskningen av flyktingkvoten från 1 050 till 500 i enlighet med regeringsprogrammet att minska behovet av kommunplatser från och med 2024.

Närings-, trafik- och miljöcentralen fattar beslut om ersättning av vissa kostnader enligt integrationslagen. Det föreslås att ett sådant beslut och andra nödvändiga uppgifter om den person som är föremål för ersättning överförs med personen till den nya kommunen eller det nya vårdsområdet i en situation där personen flyttar från en kommun till en annan. Detta beräknas minska det administrativa arbetet när den nya kommunen eller det nya vårdsområdet inte behöver ansöka om ett nytt ersättningsbeslut. Däremot har sänkningen av åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare en viss inverkan på närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhet, eftersom de blir tvungna att utarbeta nya beslut för vårdsområdena om stöd för övergången till vuxenlivet. Beslut om ersättning för tjänster för offer för människohandel ökar inte arbetsbördan för närings-, trafik- och miljöcentralerna, eftersom dessa beslut redan fattas.

Konsekvenser för andra myndigheter

För att betalningstiden för den kalkylerade ersättningen ska kunna förkortas förutsätts att den automatiserade utbetalningsfunktionen i Migrationsverkets UMA-system utvecklas.

Automatiskt urval av uppgifter om dem som får stöd för hemvård och lämnande av uppgifter från Folkpensionsanstalten till kommunen förutsätter systemutveckling.

Propositionen bedöms inte få några betydande konsekvenser för domstolarna. Den avgift som föreslås i 32 a § kan leda till en del begäranden om omprövning, men enligt uppskattningarna mycket sällan till egentligt ändringssökande.

4.2.3 Övriga samhällseliga konsekvenser

Den förkortade ersättningstiden för kalkylerad ersättning kan påverka kommunernas villighet att bevilja kommunplatser för kvotflyktingar och utsatta personer som får internationellt skydd och tillfälligt skydd. Detta kan särskilt påverka tjänsterna för och integrationen av de mest utsatta och därmed mest behövande invandrare som får internationellt skydd. Om det inte beviljas

tillräckligt många kommunplatser finns det inte kommunplats för alla som behöver en sådan, varvid utsatta invandrades boende på förläggningar förlängs och kvotflyktingars ankomst till landet fördröjs. Den förkortade ersättningstiden för kalkylerade ersättningar minskar också den finansiering som kommunerna och välfärdsområdena använder för tjänster som främjar integration i inledningsskedet, vilket kan försämra kvaliteten och tillgången på de tjänster som invandrarna får. En eventuell minskning av tjänsterna kan dock öka invandrararnas eget ansvar för integrationen och skötseln av ärenden, såsom butiksbesök.

Risken är att en kortare ersättningstid leder till att de integrationstjänster som kommunerna och välfärdsområdena erbjuder försämras. Försämringen kan bromsa integrationen och sysselsättningen och därmed inverka negativt på invandrararnas ekonomiska ställning (se Kiviholma & Karhunen, 2022; Sarvimäki & Hämäläinen, 2016). Propositionen kan ha indirekta konsekvenser också för invandrarfamiljers välbefinnande och integration. Det finns studier som visar att stöd som föräldrarna får för sin integration påverkar deras barns utbildnings- och sysselsättningsvägar (Pesola & Sarvimäki, 2022) och minskar pojkararnas utagerande i form av brottsligt beteende (Foged m.fl., 2023).

Att helt eller delvis överföra tolkningskostnaderna på invandraren i en situation där invandraren utan grund underlåter att närvara vid en mottagning som bokats för hen och inte avbokar sin tid kan leda till ökade kostnader för invandrarfamiljerna. Invandraren bör dock i förväg informeras om möjligheten att hen påförs dessa kostnader så att hen förstår skyldigheten att vid behov avboka tiden. För att tolkningskostnaderna ska kunna tas ut av kunden krävs det att kunden på ett begripligt sätt har informerats om möjligheten att hen blir betalningsskyldig och att kunden har fått anvisningar om hur man avbokar en tid. Om tidsbokningen görs av en myndighet, ska anvisningarna ges skriftligen på ett språk som kunden förstår och kunden ska få en påminnelse om den bokade tjänsten. Motsvarande avgift för utnyttjad tid finns i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), så det skulle vara tillräckligt att föreskriva om möjligheten för kommunerna och Arbetskraftsmyndigheterna att ta ut en avgift. När det gäller avgiften ska hänsyn tas till att den ska vara skälig. De föreslagna bestämmelserna kan också ha styreffekter, det vill säga att kunderna mer sällan än för närvarande låter bli att utnyttja och avboka tjänster som de bokats för dem. Att ta ut tolkningskostnader för ett oavbokat kundmöte av kunden gör kostnaderna för tjänsten mer synliga för kunderna, vilket kan öka uppskattningen för de tjänster som samhället erbjuder och förbättra kundens upplevelse av eget ansvar på sin integrationsväg.

Invandrarföräldrar som står inför stora utmaningar i vardagen på grund av psykiska problem eller missbruksproblem eller som har flera små barn kan i vardagen glömma överenskomna möten på grund av psykisk belastning. Kostnader som ska betalas för tolkning kan därmed bli ytterligare en börda och ytterligare försämra möjligheterna för föräldrar i svårigheter att orka och att integrera sig. Kommunerna bör ta hänsyn till den individuella situationen när det gäller att ta ut tolkningskostnaderna, så att detta inte får oskäliga konsekvenser. Lagstiftningen bör göra det möjligt att ta ut avgifter, men detta bör inte bli något som automatiskt gäller i alla situationer.

Sänkningen av åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen för barn och unga som anlänt utan vårdnadshavare från 25 år till 23 år försämrar denna sårbara grupps tjänster i viss utsträckning. På basis av antalet unga som under de senaste åren anlänt till Finland samt utifrån inrikesministeriets antaganden om invandring kan det uppskattas att högst 140–200 unga personer i regel årligen kommer att omfattas av stödet för övergången till vuxenlivet. En sänkning av åldersgränsen för stödet för övergången till vuxenlivet till 23 års ålder förkortar sålunda årligen möjligheterna för cirka 280–400 unga att få stödet. I motiveringen till regeringens proposition (RP 79/2020 rd) uppskattades att 30–40 procent av de unga skulle ha

stor nytta av en förlängning av eftervårdsåldern till 25 år jämfört med det tidigare rättsläget, då åldersgränsen var 21 år. Alla unga behöver inte heller i nuläget stöd fram till 25 års ålder, och för en del av dem kan det vara tillräckligt att få stöd fram till 23 års ålder.

Det är dock svårt att bedöma effekterna av en sänkning av åldersgränsen, eftersom det ansågs nödvändigt att förlänga eftervården inom barnskyddet och stödet för övergången till vuxenlivet för personer som kommit till landet utan vårdnadshavare som barn (integreringslagen, 27 §) till 25 år under den senaste regeringsperioden, och man inte har hunnit bedöma effekterna av den föregående förändringen. Det är dock känt att unga vuxna som kommit in i landet utan vårdnadshavare som barn är en särskilt sårbar grupp. Precis som de som omfattas av eftervården inom barnskyddet har också unga som kommit till landet utan vårdnadshavare som minderåriga levt utan sina föräldrar och mött mycket utmanande erfarenheter under sina uppväxtår. De som har anlänt utan vårdnadshavare har också mött särskilda utmaningar när det gäller integration, bristande språkkunskaper och ojämlik behandling (se Hirschovits-Gerz m.fl., 2022). Efter att åldersgränsen har sänkts bör behövliga social- och hälsovårdstjänster, särskilt mentalvårdstjänster, tillhandahållas även unga i åldern 23–24 år som har behov av tjänster. Om det inte finns tillräckligt stöd för denna grups välbefinnande och engagemang i samhället, skapas en grund för marginalisering, extremism och ungdoms- och gängbrottslighet (t.ex. Hirschovits-Gerz m.fl., 2022; Ranstorp, 2016).

Konsekvenser för barn

Med konsekvenserna för barn avses direkta och indirekta konsekvenser som lagförslaget har på barnens livsmiljö, barnen och barnets bästa. Förslagen till ändring av integrationslagen har vissa direkta konsekvenser för barnen. En förkortad ersättningstid för den kalkylerade ersättningen kan minska ordnandet av integrationsfrämjande stöd till exempel inom småbarnspedagogiken, i vilken man vill öka deltagandet för barn med invandrarbakgrund. En betydande del av konsekvenserna är indirekta och en följd av hur de i lagen föreslagna ändringarna påverkar livet för barnens föräldrar och deras integration.

De förväntade konsekvenserna för föräldrarnas integration och för utvecklingen av den ekonomiska ställningen har beskrivits ovan, och kan bidra till att öka barnfattigdomen i de mest utsatta familjerna och därmed till att till exempel minska barnens möjligheter att delta på lika villkor. Samtidigt förbättras försörjningen för barnfamiljerna i enlighet med regeringsprogrammet, till exempel genom att barnbidraget för barn under tre år, ensamförsörjartillägget till barnbidrag och barnbidragen för familjer med flera barn höjs. Utbildnings- och sysselsättningsutvecklingen över generationsgränserna gör också många barn i invandrarfamiljer ojämlika.

Många forskningsresultat tyder på att det är ekonomiskt lönsamt att investera i integrationsåtgärder. Sparandet på integrationstjänster kan i värsta fall leda till behov av till exempel dyra barnskyddstjänster, vilket strider mot det mål som anges i regeringsprogrammet om att flytta tyngdpunkten från korrigerande tjänster till stöd och hjälp i ett tidigare skede samt till förebyggande åtgärder.

En förkortning av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen kan också påverka kommunernas villighet att tillhandahålla tolkningstjänster efter ersättningstiden. Risken är då, utöver underutnyttjandet av tolkar och felaktiga beslut, att minderåriga barn till invandrare i praktiken fungerar som tolkar vid myndighetstjänster och i andra situationer där ärenden sköts, vilket strider mot anvisningarna. Ett barn som är tolk måste ofta ta för mycket ansvar för sin ålder och utvecklingsnivå och exponeras för ärenden eller situationer som inte är förenliga med barnets bästa. Barns rätt till barndom måste skyddas och deras jämlikhet måste säkerställas. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter ska barn behandlas jämlikt oberoende av deras egen eller

föräldrarnas bakgrund eller egenskaper (artikel 2). För att förkortningen av den kalkylerade ersättningstiden inte ska få skadliga konsekvenser för barnen, bör kommunens och välfärdsområdets myndigheters tolkningskompetens och tolkningsetik preciseras genom anvisningar om tolkning.

Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering innehåller en skrivning om att invandramammors ställning förbättras som en del av totalreformen av integrationsfrämjande tjänster. När det gäller konsekvenserna för jämställdheten mellan könen är det skäl att undersöka konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna, särskilt för invandrarkvinnor.

Att begränsa ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen till kommunerna till två år, för kvotflyktingar till tre år, kan påverka invandramän och invandrarkvinnor på olika sätt. Eftersom de barnavårdsskyldigheter som ingår i föräldraskapet ofta hopar sig hos kvinnor under åren efter flytten och förlänger deras integrationsväg, kan en begränsning av de tjänster som eventuellt är förknippade med ändringarna i de kalkylerade ersättningarna minska kvinnornas integrationsmöjligheter mer än männens. Andra reformer som ingår i den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 och den extra resurs på fem miljoner euro som ingår i regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering för att stödja integreringen av invandramammor kan bidra till att minska de risker som är förknippade med ändringen av ersättningsystemet och som undergräver jämställdheten mellan könen.

Om kommunerna och välfärdsområdena till följd av att tidslinjen för kalkylerad ersättning förkortas minskar tillgången till tolkning, påverkar den åtföljande minskningen av tjänsterna jämställdheten mellan könen. Kvinnor flyttar oftare än män till Finland på grund av familjeband och när de vårdar små barn i hemmet är det svårare för dem att delta i språkutbildning. Därför är det ofta svårare för invandrarkvinnor som har familj att lära sig finska eller svenska än det är för männen. Tillgången till tolkning, särskilt inom social- och hälsovårdstjänster, är en jämställdhetsfråga för kvinnor. Många kvinnor flyttar till landet i barnafödande ålder och behöver tjänster för att trygga hälsan och välbefinnandet för sig själv och sina barn. En begränsning av tolkningsmöjligheterna inverkar negativt på jämställdheten mellan könen när det gäller tillgången till social- och hälsovårdstjänster som tillhandahålls av välfärdsområdet i enlighet med tjänstemottagarnas behov. En begränsning av tolkningstjänsterna kan också göra det svårare att ta upp skadliga traditioner, såsom hedersrelaterat våld eller könsstympning av kvinnor och flickor, hos social- och hälsovården och polisen. Tolkning är viktigt i främjandet av sexuell och reproduktiv hälsa. Av dessa orsaker måste tillgången till tolkning enligt behov fungera i kommunerna och välfärdsområdena, trots ändringar i de kalkylerade ersättningarna.

Före Rysslands anfallskrig i Ukraina var en klar majoritet av de asylsökande och de barn som anlände utan vårdnadshavare pojkar. Av de asylsökande som anlände 2015 var mer än 80 procent män, av vilka de flesta var unga män (cirka 15 procent minderåriga, cirka 20 procent över 35 år). Invandrapojkarna och invandramännen kan i olika livssituationer utsättas för en förhöjd risk för marginalisering. Begränsningarna i samband med stödet för övergången till vuxenlivet och eventuella relaterade risker berör därför i synnerhet utsatta unga invandramän.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

När det gäller förkortningen av ersättningstiden för de kalkylerade ersättningarna har man bedömt alternativet att ersättningstiden även för personer som flyttat till kommunerna senast den

31 december 2024 och som omfattas av ersättningarna från och med den 1 januari 2025 förkortas från tre till två år och från fyra till tre år. Detta skulle dock innebära en ekonomisk utmaning för de kommuner som tagit emot flyktingar och de välfärdsområden som de ingår i, när kommunernas och välfärdsområdenas ekonomiska planering har gjorts med uppgifter enligt lagen om främjande av integration 681/2023 i fråga om ersättningstidens längd.

Om ersättningstiden förkortas också för personer som har flyttat till kommunerna innan lagen trädde i kraft, ökar målgruppen för lagändringen enligt inrikesministeriets antagande om invandring enligt följande:

	2022 (utfall)	2023 (uppskattning)	2024 (uppskattning)	Sammanlagt
Kvotflyktingar	1 286	1 050	500	2 836
Familjeåterföreningar		1 634	1 669	3 303
Asylsökande med uppehållstillstånd		2 464	2 408	4 872
Personer som får tillfälligt skydd		7 101	13 754	20 855
Sammanlagt	1 286	12 249	18 331	31 866

Eftersom ersättning betalas ut för fyra år för kvotflyktingar enligt den gällande lagstiftningen, minskar ersättningsbeloppet för dem som anländer 2022–2024. För de övriga grupperna betalas ersättning under tre år, vilket innebär att ersättningsbeloppet minskar för dem som anländer 2023–2024.

Kalkylerad ersättning betalas till ett belopp av 2 300 euro per år för personer som har fyllt 7 år och 6 845 euro för personer under 7 år. År 2022 var omkring 14 procent av de personer för vilka kommunerna fick kalkylerad ersättning barn under 7 år. Om man antar att en lika stor andel av dem som omfattas av kommunersättningarna även under 2023–2024 är under 7 år, uppgår de kalkylerade ersättningarna per person i genomsnitt till 2 982 euro per år.

	2022	2023	2024	Sammanlagt
Kvotflyktingar	3 834 852	3 131 100	1 491 000	8 456 952
Familjeåterföreningar		4 872 588	4 976 958	9 849 546
Asylsökande med uppehållstillstånd		7 347 648	7 180 656	14 528 304
Personer som får tillfälligt skydd		21 175 182	41 014 428	62 189 610
Sammanlagt	3 834 852	36 526 518	54 663 042	95 024 412

Alternativet skulle ha lett till ytterligare besparingar på cirka 95 miljoner euro under 2025–2028, varav största delen (cirka 62 miljoner euro) för personer som får tillfälligt skydd. Även om det

tillfälliga skyddet upphör senast den 4 mars 2025, har man beräknat att dessa personer är jämförbara med andra med flyktingbakgrund så länge de befinner sig i landet. Efter 2028 skulle inga ytterligare besparingar uppkomma.

Den ändring som föreslås i denna regeringsproposition föreslås gälla endast dem som har flyttat till kommunen efter 2025. Avsikten med avgränsningen är att kommunerna och välfärdsområdena vid planeringen av servicen och ekonomin bättre ska kunna beakta effekterna av förkortningen av ersättningstiden för den kalkylerade ersättningen enligt regeringsprogrammet från juni 2023 och den förändring som beretts i denna proposition. Med tanke på Migrationsverkets systemutveckling skulle det förkastade alternativet ha varit enklare.

Det föreslås att de fem miljoner euro som i regeringsprogrammet anvisats för främjande av invandarmammors integration betalas till kommunerna som en del av statsandelssystemet (4,94 miljoner euro) och till kommunerna i landskapet Åland som en del av den kalkylerade ersättningen (60 000 euro). Som alternativ bedömdes en särskild ersättning för specialkostnader som kommunen med stöd av närings-, trafik- och miljöcentralens beslut kan ansöka om hos utvecklings- och förvaltningscentret. Det har dock gjorts ansträngningar för att förenkla systemet för finansiering av integrationsfrämjandet och för att rikta finansieringen mot en allmän täckning som en del av statsandelssystemet eller den kalkylerade ersättningen. Dessutom har inte alla invandarmammor flyktingbakgrund, så statsandelssystemet täcker olika kommuner jämnare på basis av bland annat kriteriet om främmande språk än den kalkylerade ersättning som betalas till kommuner och välfärdsområden för personer med flyktingbakgrund. Av samma skäl ansågs statsandelen vara en effektivare finansieringsmekanism än den kalkylerade ersättningen. Dessutom vill man rikta finansieringen till just de kommuner som erbjuder språkutbildning och annan integrationsfrämjande verksamhet som lämpar sig för invandarmammor, och inte fördela den mellan kommunerna och välfärdsområdena på samma sätt som den kalkylerade ersättningen fördelas. Det tredje alternativ som bedömdes var att skapa en mekanism för statligt stöd som skulle göra det möjligt för kommunerna att ansöka om finansiering. I likhet med de ersättningar som söks enligt de faktiska kostnaderna (alternativ 1) skulle kostnaderna också med detta alternativ fördelas på ett mer kontrollerat sätt än genom statsandelssystemet och den kalkylerade ersättningen uttryckligen i fråga om tjänster för invandarmammor. Kommunens lagstadgade uppgifter bör dock inte finansieras genom statsunderstöd, där ansökan och beviljande också medför en avsevärd administrativ börda. Av ovannämnda skäl föreslås det att tilläggsfinansieringen för främjande av invandarmammors integration fördelas till kommunerna på fastlandet genom statsandelssystemet och till kommunerna i landskapet Åland genom kalkylerad ersättning.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Norge

Enligt den norska tolklagen (Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. tolkoven, LOV-2021-06-11-79) har den offentliga sektorn rätt att av kunden ta ut en avgift för mottagningar för vilka en tolk har beställts, om kunden inte har kommit till platsen för en avtalad mottagning. Bestämmelsen tillämpas i de fall då det med stöd av tolkningslagen är obligatoriskt att anlita tolk och där anlitanande av tolk enligt tolkningslagen ska övervägas. Det norska undervisnings- och forskningsministeriet utfärdar särskilda anvisningar om villkoren för uttag av avgiften, till exempel om att den person för vilken tolken beställs ska vara medveten om att tolk har beställts och förstå att avgift kan tas ut för detta. Under remissbehandlingen av tolklagen uttryckte vissa aktörer oro över att kostnaderna kan drabba de mest utsatta grupperna, som har

en svag ekonomi och därmed saknar betalningsförmåga. Yttrandena innehöll också ståndpunkter om att ingen avgift ska tas ut om kunden uteblir från mottagningen på grund av sjukdom eller av liknande orsaker.

I Norge utredde undervisnings- och forskningsministeriet också ett självrisksystem för tolkning som en del av regeringens proposition (Prop.156 L, 2020–2021). Självrisksystemet för tolkningstjänster infördes inte eftersom det bedömdes inverka negativt på användningen av tolkning och på behandlingen av besvär, leda till fler felaktiga beslut och minska förtroendet mellan användarna och den offentliga sektorn.

Danmark

I Danmark har integrationskunder rätt till tolk som bekostas offentligt i bara tre år. Därefter tas en avgift ut av kunden för anlitaandet av tolk. Begränsningarna i anlitaandet av offentligt bekostad tolk trädde i kraft för första gången 2011, då det infördes bestämmelser om att tolk till en början kan anlitas till självkostnadspris för kunder som bott i landet i mer än 7 år. Av dem som kommit till Danmark med flyktingstatus eller som asylsökande uppgav 20 procent att de behövde tolkning efter att de hade bott i landet i 3 år och 15 procent att de behövde tolkning efter 7 år. Majoriteten av dem som var i behov av tolkhjälp efter en längre tid i landet var personer utanför arbetskraften (72,3 %) och uppgav att de hade hälsoproblem (56 %). Enligt undersökningen påverkar begränsningen av den avgiftsfria tolkningen särskilt invandrare med låga inkomster, invandrare med hälsoproblem och invandrare utanför arbetskraften, vilket skapar etnisk och social ojämlikhet, till exempel när det gäller tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster.

Sverige

I Sverige täcker staten kostnaderna för tolkning för personer med främmande språk utan tidsbegränsning. I Sverige behöver kunden inte ersätta tolkningskostnaderna för ett kundbesök som inte avbokats. I Sverige ersätts kommunerna med en schablonersättning för integrationsfrämjande tjänster för personer med uppehållstillstånd. Detta föreskrivs i en förordning (Förordning om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar, 2010:1122). Schablonersättningen ska täcka kostnaderna för insatser för att främja den inledande integrationen av nyanlända personer (etableringsinsatser) som uppkommer genom mottagande av personer och praktisk hjälp med boende samt extra kostnader i bland annat i skolor, förskolor, fritidscenter och inom barnvård. Schablonersättningen ska också täcka samhällsorientering, tolkning, svenskspråkig utbildning för invandrare, anpassad kommunal vuxenutbildning för nyanlända som omfattas av förordningen om etableringsverksamhet (2017:820) samt andra insatser för att underlätta integration i samhället.

År 2023 är schablonersättningen för personer som inte fyllt 66 år 165 000 kronor (cirka 14 100 euro) och 92 600 kronor (cirka 7 900 euro) för personer som fyllt 66 år. Ersättningen betalas ut i poster under två år och kan fördelas mellan flera kommuner om invandraren flyttar från en kommun till en annan. Dessutom kan kommunerna i Sverige få ersättning utan ansökan för mottagande av barn (under 18 år) och unga (18–20 år) utan vårdnadshavare som har fått uppehållstillstånd. Kommuner som är första kommun som tar emot en nyanländ får också ekonomiskt stöd för startkostnaderna utan ansökan.

6 Remissvar

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om främjande av integration (681/2023)

2 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att den inledande meningen i 6 mom. ändras. I momentet föreskrivs det om tillämpningsområdet för bestämmelserna i 3 kap. om tjänster för minderåriga barn och unga som har kommit till landet utan vårdnadshavare och i 69 § om ersättning av kostnaderna för dessa. I motiveringen till 34 § nedan beskrivs närmare hur åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet föreslås sänkas från 25 till 23 år för minderåriga som anlät utan vårdnadshavare. Motsvarande ändring i åldersgränsen görs också i den inledande meningen i 2 § 6 mom.

3 §. Tillämpning av lagen på arbetsökande. Det föreslås att den svenska språkdräkten i 1 mom. korrigeras i fråga om namnet på lagen om arbetskraftsservice. Ändringen är teknisk.

5 §. Definitioner. Det föreslås att det saknade momentet i hänvisningen till 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice fogas till 6 punkten. Ändringen är teknisk.

8 §. Kommunernas samarbete. Det föreslås att det saknade momentet i hänvisningen till 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice fogas till paragrafen. Ändringen är teknisk.

2 kap. **Integrationsfrämjande tjänster**

32 §. Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier. Det föreslås att en sista mening fogas till 1 mom. så att övergången efter avslutad integrationsplan till sysselsättningsplan förtydligas. Bestämmelsen innehåller en hänvisning till 75 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, vars 2 mom. föreskriver att det ska överenskommas om studier i sysselsättningsplanen innan de inleds. Den tillfogade meningen förtydligar tolkningen av dessa två lagar och främjar syftet med 32 § i den här lagen, att förebygga att studier avbryts på ett oändamålsenligt sätt när integrationsplanen avslutas. Syftet är att självständiga studier som inlemts under giltighetstiden för integrationsplanen och som är oavslutade när planen avslutas kan fortsättas direkt och att en sysselsättningsplan görs upp för invandraren. Studierna behöver då inte avbrytas i detta skede och villkoret om minst ett års avbrott enligt 74 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice är inte tillämpligt, utan studierna stöds fortsättningsvis med stöd av integrationslagen. Maximitiden för stöd för studier är den tid det tar att avlägga studierna eller högst 24 eller 48 månader på det sätt som föreskrivs i integrationslagen och lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

32 a §. Avgift för oanvänd service. Det föreslås en ny paragraf i slutet av kap. 2 enligt vilken en del av kostnaderna för ordnande av tolkning som uppkommit för kommunen eller arbetskraftsmyndigheten kan tas ut av invandraren eller integrationskunden när denne utan godtagbart skäl och utan att ha avbokad tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid. För invandrarnas del gäller bestämmelsen bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster eller utarbetande av en integrationsplan. De övriga tjänsterna enligt integrationslagen gäller integrationskunder, det vill säga invandrare för vilka det utarbetats en integrationsplan.

Till mottagningar kring dessa tjänster enligt integrationslagen beställs ofta en tolk i förväg, och om invandraren inte kommit till mottagningen har kommunen eller arbetskraftsmyndigheten stått för kostnaden. En avgift kan tas ut när invandraren eller integrationskunden har bokad eller

fått sig bokad en mottagningstid för vägledning och rådgivning, för bedömning eller sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster, för utarbetande av en integrationsplan, en sektorsövergripande integrationsplan eller en integrationsplan för familjen eller för översyn av planen.

Tolkbokningen kostar cirka 35–80 euro per timme för kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten beroende på tolkbyrå, beställaren, tolkningssättet, tidpunkten och tolkningsplatsen. Den genomsnittliga mottagningstiden för bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster och utarbetande av en integrationsplan under samma besök är cirka 1–1,5 timmar. Separata besök för bedömningar och uppgörande av planer och separat mottagning för vägledning och rådgivning kan genomföras på kortare tid. Kostnaden för en mottagning som kunden inte avbokats och inte använt uppgår därmed i fråga om tolkningen till i genomsnitt cirka 35–120 euro. Bestämmelser om avgifter för oanvänd service finns i 3 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), nedan *klientavgiftslagen*). På motsvarande sätt som i den lagen föreslås det att maximibeloppet av avgiften enligt den här integrationslagen är 51,50 euro. Genom de föreslagna bestämmelserna eftersträvas utöver besparingar också styreffekter, det vill säga att kunderna mer sällan än för närvarande uteblir från bokade tjänster utan att avboka dem.

Avgiften får tas ut endast en gång per tjänst som inte använts och avbokats. Fakturan för en tjänst som inte använts och avbokats får skickas utan att kunden först hörs. På fakturan anges det datum då kunden senast kan lämna in en redogörelse över varför tjänsten inte har använts och avbokats. Kunden ska dock även ges möjlighet att redogöra för orsaken till att tjänsten inte har använts och avbokats, om kunden på eget initiativ tar kontakt för att utreda ärendet.

På motsvarande sätt som i 3 § i klientavgiftslagen föreslås det att avgiften också enligt den här integrationslagen endast får tas ut om det inte ska anses oskäligt och kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten i samband med bokningen har meddelat att en i denna paragraf avsedd avgift kan komma att tas ut samt gett anvisningar om att tiden kan avbokas på förhand.

Oskäligheten bedöms alltid från fall till fall, och vid bedömningen kan till exempel tas hänsyn till kundens unga ålder, långvariga svåra livssituationer, en utvecklingsstörning, minnessjukdom, neuropsykiatriska störningar eller psykiska problem. Det skulle alltid vara oskäligt att ta ut en avgift om kunden på grund av sina omständigheter inte har haft möjlighet att agera på något annat sätt i praktiken. Om kunden objektivt sett inte skäligen kan förutsättas komma ihåg eller kunna avboka en bokad tjänst, skulle det vara oskäligt att ta ut den avgift som avses i paragrafen.

Avgiften får tas ut endast om det inte finns någon godtagbar orsak till att inte använda och avboka en tid. Godtagbara orsaker är åtminstone sådana akuta skäl som hänför sig till omständigheterna och som kunden inte har haft möjlighet att påverka och inte har känt till när tiden har bokats.

Exempelvis akut insjuknande eller olycksfall kan också vara godtagbara orsaker. Det är också en godtagbar orsak om en person inte kommer till mottagningen på grund av att den transport som hen beställt är försenad eller inte anländer alls. En godtagbar orsak kan dessutom vara en akut kris som drabbat kunden eller hans familj, såsom förlust av en närstående och den handlingsförmåga som den orsakat. Ovan nämnda omständigheter kan på olika sätt begränsa möjligheten att i tid söka sig till exempel till en avtalad mottagning.

Bedömningen bör också beakta klientens betalningsförmåga. Till skillnad från de situationer som avses i klientavgiftslagen har invandraren eller integrationskunden sannolikt inte själv bokat tiden utan den har bokats för hen av kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten och personen

har sedan inbjudits. Till exempel Arbetskraftsmyndighetens inbjudningar är förpliktande vid äventyr att kunden förlorar sin arbetslöshetsförmån.

Uppgifter om uttag av avgift samt om avbokning av tid ska lämnas så att kunden tillräckligt väl förstår innehållet i dem. I samband med tidsbokningen ska kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten informera invandraren om att det kan föranleda kostnader för invandraren om hen utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat tiden inte kommer till mottagningen vid bokad tid. Informationen ska ges så att invandraren förstår den, med beaktande av språkkunskaper. I princip ska den ges skriftligt och vid behov påminns invandraren om den bokade tiden. Undantag görs för icke-läskunniga invandrare som ska ges informationen muntligt. Kommunerna vidtar redan nu olika arrangemang för uttag av klientavgifter, till exempel avgifter för småbarnspedagogik. De ska också fastställa hur avgifterna tas ut och hur uttaget av dem följs upp.

Avgift får inte tas ut hos en kund under 18 år. Motsvarande begränsning finns i 3 § i klientavgiftslagen. Bestämmelsen skyddar minderåriga kunder, som i regel är mindre bemedlade och har en mycket begränsad ekonomisk självbestämmanderätt, mot eventuella utsökningar och därav följande anteckningar om betalningsstörningar som oskäligt skulle kunna komplicera livet för en ung person.

I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om dröjsmålsränta som motsvarar 16 § i klientavgiftslagen. I 3 mom. föreslås det en bestämmelse om utsökning av avgifter som motsvarar 17 § i klientavgiftslagen. Omprövning av ett beslut eller en faktura som gäller avgifter får begäras. Begäran om omprövning riktas till den kommun eller Arbetskraftsmyndighet som påfört avgiften. Bestämmelser om sökande av ändring finns i 95 § i integrationslagen.

I 4 mom. föreslås det en bestämmelse om justering och höjning av klientavgiften som motsvarar 3 § i klientavgiftslagen.

3 kap Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tullutta lasta tai nuorta koskevat säännökset

34 §. *Stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare.* Enligt integrationslagen ska stöd för ett barn eller en ung person som kommit till landet utan vårdnadshavare ordnas efter hans individuella behov, av välfärdsområdet på det sätt som avses i socialvårdslagen och av kommunen som en del av de tjänster som vilar på kommunens ansvar. Välfärdsområdet och kommunen ska samordna sina tjänster för barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare. Ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster har sedan 2023 vilat på välfärdsområdena, som numera tillsammans med kommunerna ansvarar för stödet till barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare.

Det föreslås att åldersgränsen i 2 mom. i fråga om stöd för övergången till vuxenlivet sänks från 25 till 23 år. Sedan 2020 har åldersgränsen för eftervård enligt barnskyddslagen och stöd enligt integrationslagen varit 25 år, mot tidigare 21 år. Bakgrunden till den ändringen beskrivs närmare i motiveringen till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration (RP 79/2020 rd). I regeringens proposition till riksdagen om ändring av barnskyddslagen (RP xx/202x rd), som är under beredning samtidigt med den här propositionen, föreslås det att åldersgränsen även för eftervård inom barnskyddet sänks till 23 år. Lagförslaget enligt den propositionen samt det andra lagförslaget i den här propositionen om ändring av 27 och 49 § i den gällande integrationslagen avses träda i kraft under 2024. Det första lagförslaget i den här propositionen gäller den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 och som upphäver den lag med samma namn som för närvarande är i kraft.

Därför föreslås motsvarande ändringar i 34 och 69 § i det första lagförslaget. Dessutom ändras tillämpningsområdet för 2 § 6 mom. på ovan anförda sätt.

Lagändringen träder i kraft utan övergångsperiod eller gradering till den del att den subjektiva rätten till stödet upphör vid 23 års ålder även för unga som börjat omfattas av stödet före lagändringen under den gällande lagens tid. Det här kan medföra vissa utmaningar, om det planerats långsiktigare åtgärder med den unga personen. När stödet för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen upphör har de unga ändå tillgång till de allmänna tjänsterna och stödsystemen inom social- och hälsovården samt utkomstskyddet, stödet för boende, utbildningen och sysselsättningen. När stödet upphör går man tillsammans med barnet eller den unga personen igenom vilka tjänster hen har att tillgå. Kommunen och välfärdsområdet kan även i fortsättningen stödja en ung person i att bli självständig, även om hen inte har subjektiv rätt till stöd för övergången till vuxenlivet.

44 §. *Kommunens uppgifter som gäller mottagande av personer som anvisats till kommunplats.* Det föreslås att 1 mom. ändras, enligt vilket andra kommuner än de som hör till landskapet Åland svarar för de uppgifter som hänför sig till mottagandet av den som hänvisas till en kommunplats till den del de inte är uppgifter inom social- och hälsovården. I momentet preciseras det att välfärdsområdet ansvarar för social- och hälsovårdens uppgifter. I 2 och 3 mom. föreslås inga ändringar.

I motiveringen till regeringens proposition (RP 208/2022 rd) beskrivs uppgiftsfördelningen mellan kommunen och välfärdsområdet när det gäller mottagande av kommunplatser. Till exempel har det bestämts att kommunen ska hämta en kvotflykting från flygplatsen, dock så att om personen har behov av social- och hälsovård, går välfärdsområdet mot personen. I motiveringen hade det också beskrivits att inredningen av bostaden till nödvändiga delar samt anskaffningen av bruksföremål för de första dagarna är antingen kommunens uppgift eller välfärdsområdets uppgift. När välfärdsområdet skaffar ovan nämnda varor till bostaden, söks på förhand ett beslut om utkomststöd som styrs till kommunplatsen, och genom denna betalningsförbindelse kan en arbetstagare inom välfärdsområdet göra anskaffningarna.

I regeringsprogrammet för statsminister Orpo ingår en skrivning enligt vilken de uppgifter som i och med den nya integrationslagen ska fogas till kommunerna, såsom assistans vid butiksbesök, dras in. Syftet med denna lagändring är att förtydliga att om en uppgift är socialvård för andra klienter, till exempel äldre eller personer med funktionsnedsättning, ska välfärdsområdet också ansvara för uppgiften när det gäller mottagande av flyktingar. I 11 § i socialvårdslagen (1301/2014) beskrivs behoven av stöd inom socialvården. Enligt den ska socialservice ordnas 1) som stöd för att klara av det dagliga livet, 2) stödbehov i anslutning till boende, 3) behovet av ekonomiskt stöd, 4) för att bekämpa social utslagning och främja delaktighet, 5) stödbehov till följd av våld i nära relationer och i hemmet samt annat våld, utnyttjande och vanvård, 6) stödbehov i samband med akuta krissituationer, 7) stödja en balanserad utveckling och välfärd för barnet, 8) stödbehov på grund av missbruk av berusningsmedel, annat beroendebeteende, psykiska problem eller någon annan sjukdom, skada eller åldrande, 9) annat stödbehov som hänför sig till den fysiska, psykiska, sociala eller kognitiva funktionsförmågan, 10) för att stödja anhöriga och närstående till personer i behov av stöd.

Således ska välfärdsområdet i princip på förhand ansöka om ett beslut om utkomststöd för alla kvotflyktingar och vid behov för andra som hänvisas till en kommunplats, genom vilket välfärdsområdet kan skaffa de saker som är nödvändiga för bostaden och till exempel mat för de första dagarna. För kvotflyktingar skaffas nödvändig inredning, mat och förnödenheter för de första dagarna i bostaden innan personen anländer till Finland. Detta inverkar också på Folkpensionsanstalten, som fattar beslut om grundläggande utkomststöd. Avsikten är dock i enlighet

med skrivningen i regeringsprogrammet, som betonar invandrarens eget ansvar, att den person som hänvisas till kommunplatsen möter bostaden och skaffar de bruksföremål som han eller hon behöver i huvudsak själv.

Samarbetet mellan kommunen och välfärdsområdet är nödvändigt och överlappande arbete ska undvikas.

60 §. Statsandel. I paragrafen föreslås det en ny 4 punkt, enligt vilken kommunen beviljas statsandel för främjande av integrationen av föräldrar som vårdar sina barn hemma. Den nuvarande 4 punkten blir därmed den nya 5 punkten. Bestämmelsen hänför sig till regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering, enligt vilket kommunerna från och med 2025 beviljas fem miljoner euro för att förbättra ställningen för invandarmammor. Med den finansieringen kan kommunerna till exempel ordna integrationsfrämjande språkkurser på deltid och andra tjänster som lämpar sig för föräldrar som vårdar barn hemma, och för att genomföra tjänsterna finansiera barnvården till exempel via den öppna småbarnspedagogiken och klubbverksamheten för den tid då föräldrarna deltar i integrationsfrämjande tjänster.

Enligt 45 § i integrationslagen ska kommunen vid planering av integrationsfrämjandet ställa upp mål åtminstone för invandrarnas sysselsättning, utbildning, välfärd och hälsa, boende, delaktighet, jämställdhet och likabehandling, möjligheter att upprätthålla det egna språket och den egna kulturen samt för främjande av goda befolkningsrelationer samt fastställa åtgärder, ansvariga aktörer, samarbete och uppföljning som stöder målen. Kommunen kan också granska främjandet av invandarmammors integration med dessa indikatorer, till exempel i perspektiv av likabehandling eller delaktighet.

61 §. Kalkylerad ersättning till kommunen. Enligt 2 mom. ska till en kommun i landskapet Åland av statens medel betalas kalkylerad ersättning för att ta emot de personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. samt för att ordna de uppgifter och den tolkning som avses i landskapslagen om främjande av integration. I momentet föreslås ingen ändring, men eftersom kommunerna i landskapet Åland inte omfattas av statsandelssystemet betalas en del av den ovan i motiveringen till 60 § beskrivna finansieringen för att förbättra ställningen för invandarmammor till kommunerna i landskapet Åland som en del av den kalkylerade ersättningen. Av denna orsak är den kalkylerade ersättningen till kommunerna i landskapet Åland högre än till kommunerna på fastlandet. Närmare bestämmelser om kalkylerad ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering innehåller olika sparmål. Enligt regeringsprogrammet förkortas ersättningstiden för kalkylerad ersättning som betalas med stöd av integrationslagen. Dessutom minskas kommunens uppgifter i främjandet av integration, exempelvis när det gäller hjälp med butiksbesök. Den kalkylerade ersättningen har bland annat täckt olika former av stöd och assistans. När stödet till kommunerna och välfärdsområdena minskar överförs med hjälp av rådgivning ansvar på invandraren själv och invandrarens egen aktivitet erkänns i främjandet av det egna aktörskapet samt i utträttandet av praktiska ärenden såsom butiksbesök.

Det föreslås att ersättningstiden för kalkylerad ersättning enligt 3 mom. förkortas från tre till två år i fråga om sådana personer som avses i 2 § 3 och 4 mom., exempelvis personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. De kostnader som täcks med den kalkylerade ersättningen inriktas på de första åren efter det att invandraren kommit till landet. Kalkylerad ersättning betalas till kommunen för att ta emot personer, för att bedöma deras kompetens och behov av integrationstjänster, för att utarbeta en integrationsplan, för vägledning och rådgivning samt för att ordna flerspråkig samhällsorientering, integrationsutbildning, tolkning och

andra integrationsfrämjande tjänster. Till en kommun i landskapet Åland betalas av statens medel kalkylerad ersättning för att ta emot de personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. samt för att ordna de uppgifter och den tolkning som avses i landskapslagen om främjande av integration.

En stor del av kostnaderna uppkommer under den tid integrationsplanen är i kraft, då invandraren får flest tjänster samt vägledning och rådgivning av kommunen. I enlighet med den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 förkortas maximitiden för integrationsplanen från tre till två år, och därmed föreslås det att ersättningstiden för kalkylerad ersättning förkortas i motsvarande mån.

Ersättningstiden för kalkylerad ersättning som betalas för kvotflyktingar föreslås på motsvarande sätt förkortas från fyra till tre år. Ersättningstiden för kvotflyktingars familjemedlemmar är i praktiken redan nu knuten till kvotflyktingarna, och därför föreslås språkdräkten i bestämmelsen preciseras till denna del. Kvotflyktingar kan ha sådana särskilda behov som kräver att maximitiden för deras integrationsplan förlängs, till exempel på grund av låg utbildning eller behov av många olika tjänster. Som särskilda åtgärder kan betraktas till exempel utbildning i läs- och skrivkunskaper eller deltagande i rehabilitering.

62 §. *Kalkylerad ersättning till välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland.* Det föreslås att ersättningstiden för kalkylerad ersättning enligt 3 mom. förkortas från tre till två år i fråga om sådana personer som avses i 2 § 3 och 4 mom., exempelvis personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar, och från fyra till tre år i fråga om kvotflyktingar och deras familjemedlemmar. De kostnader som täcks med den kalkylerade ersättningen inriktas på de första åren efter det att invandraren kommit till landet. Kalkylerad ersättning betalas till välfärdsområdena för deltagande i den sektorsövergripande bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster och för deltagande i utarbetandet av den sektorsövergripande integrationsplanen samt för ordnandet av andra integrationsfrämjande tjänster och tolkning. Till hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland betalas av statens medel kalkylerad ersättning för att ta emot de personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. samt för att ordna de uppgifter och den tolkning som avses i landskapslagen om främjande av integration.

Kalkylerad ersättning till välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland betalas för samma tid som kalkylerad ersättning till kommuner. Ändringen beskrivs närmare i motiveringen till 61 §.

68 §. *Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel.* I syfte att minska den administrativa bördan föreslås det att utlåtandet från förläggningen i Joutseno i 2 mom. stryks. Det främsta syftet med utlåtandet har varit att informera närings-, trafik- och miljöcentralen om huruvida en person omfattas av hjälpsystemet för offer för människohandel, eftersom dessa personer i lagstiftningen definieras som sådana offer för människohandel för vilka kostnader för tillhandahållna tjänster ersätts med stöd av integrationslagen.

I praktiken har närings-, trafik- och miljöcentralens begäranden om utlåtande varierat till innehållet i fråga om hur noggrant de tillhandahållna tjänsterna har beskrivits. En alltför noggrant avgränsad tjänstebeskrivning kan leda till att nya utlåtanden måste begäras i samband med andra tjänster. Dessutom har man i begärandena om utlåtanden behövt ta hänsyn till frågor som rör behandling av känsliga uppgifter. Dessa aspekter har i praktiken fått närings-, trafik- och miljöcentralerna att främst använda formuleringar på allmän nivå. Utlåtandena från förläggningen i Joutseno har på motsvarande sätt varierat med avseende på hur kraftigt man tagit ställning till om servicebehovet har kunnat hänföras till personens ställning som offer för människohandel. Det kan vara svårt att i efterhand bedöma vilken tjänst som satts in på grund av offerställningen, särskilt med tanke på att servicebehovet kan vara komplext.

Därför föreslås det att närings-, trafik- och miljöcentralen ska säkerställa att personen omfattas av hjälpsystemet för offer för människohandel. Detta kan göras med hjälp av användarrättigheter till informationssystemen eller genom att hjälpsystemet tillfrågas om saken till exempel per telefon. Uppgifter om offer för människohandel som omfattas av hjälpsystemet lagras i Migrationsverkets ärendehanteringssystem UMA. Systemtekniskt är det möjligt att bevilja en användare vid närings-, trafik- och miljöcentralen rättigheter så att hen ser om personen omfattas av hjälpsystemet, det vill säga om personens ärende har inletts, utan att se de relaterade handlingarna. Även närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan *utvecklings- och förvaltningscentret*) kan när ersättningar betalas exempelvis genom stickprov säkerställa om den person som tjänsterna gäller fortfarande omfattas av hjälpsystemet. Närmare bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralens och utvecklings- och förvaltningscentrets rätt till information finns i 90 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat beslut om ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder som tillhandahållits offer för människohandel på samma sätt som i fråga om kostnader för mottagningsberedskap, ersättning för särskilda kostnader och ersättning för kostnader för tjänster som tillhandahållits minderåriga barn och unga som kommit till landet utan vårdnadshavare. Utvecklings- och förvaltningscentret betalar ersättningar på basis av detta beslut. Beslutet är också en central del av den sökandes rättssäkerhet eftersom det är möjligt att söka ändring i det. Därför föreslås det att motsvarande bestämmelse om närings-, trafik- och miljöcentralens beslut som föreskrivits för ovan nämnda andra ersättningar tas in i 68 §.

69 §. *Ersättning för ordnande av boende eller stöd för minderåriga barn eller unga personer som anlänt utan vårdnadshavare.* Enligt 1 mom. ska välfärdsområdet ersättas för kostnaderna för de tjänster som avses i 33 och 34 § och som tillhandahålls ett barn eller en ung person som anlänt som minderårig och utan vårdnadshavare. Enligt 2 mom. ska en kommun som hör till landskapet Åland ersättas för kostnader som motsvarar de kostnader som avses i 1 mom. och som orsakas av tjänster som tillhandahålls ett ensamkommande barn eller en ung person. Kostnaderna ersätts till dess personen fyller 25 år. I 1 och 2 mom. föreslås ingen ändring. Det föreslås att den i 3 mom. föreskrivna åldersgränsen sänks till 23 år på samma sätt som det föreslås att åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet i 34 § sänks från 25 till 23 år. Ändringen motiveras närmare i motiveringen till 34 §.

71 §. *Skyldighet att betala tillbaka ersättning.* Det föreslås att författningsnumret på räntelagen stryks ur 2 mom. Ändringen är teknisk och föranleds av den nya 32 § i det första lagförslaget som hänvisar till räntelagen.

84 §. *Rätt att få information för att nå ut till personer som ska omfattas av tjänster i enlighet med integrationsprogrammet.* Det föreslås att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 1 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

Det föreslås att en bestämmelse fogas till 2 mom. enligt vilken Folkpensionsanstalten avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna ska lämna de uppgifter till kommunen som är nödvändiga för den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Paragrafens 2 mom. anger kommunens rätt till information, men för att säkerställa tillgången till information behöver för Folkpensionsanstalten föreskrivas en mer förpliktande skyldighet att lämna uppgifter som motsvarar skyldigheten att lämna uppgifter om utkomststöd enligt 3 mom.

I och med ändringen lämnar Folkpensionsanstalten till kommunen en likadan förteckning över invandrarföräldrar som får stöd för hemvård av barn i början av invandringen som förteckningen

över invandrare som får utkomststöd. Uppgifterna ska lämnas regelbundet och i samplet kombineras följande uppgifter: från utbetalningslistan uppgift om att personen fått stöd för hemvård av barn under månaden i fråga, uppgift om att personen beviljats sitt första uppehållstillstånd eller uppehållskort eller att uppehållsrätt registrerats högst tre år tidigare, uppgift om personens hemkommun. En person kan få stöd för hemvård av barn i perioder, men avsikten är inte att uppgifter om samma person lämnas på nytt, eftersom det räcker att kommunen når personen en gång om integrationsfrämjande tjänster. Kommunen bedömer inom ramen för bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster också behovet av en integrationsplan, där man kommer överens om vilka tjänster och åtgärder invandraren deltar i.

86 §. Rätt att få information för tillhandahållande av kommunala integrationsfrämjande tjänster. Det föreslås att Arbetskraftsmyndigheten läggs till i 2 mom. Enligt lagen har kommunen och välfärdsområdet rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, förläggningen, flyktinglussen och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 §, en sektorsövergripande integrationsplan enligt 17 § och en integrationsplan för familjer enligt 21 § i fråga om en invandrare för vilken en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 § ska utarbetas. Arbetskraftsmyndigheten behöver läggas till i momentet för att möjliggöra kommunens och välfärdsområdets tillgång till information från Arbetskraftsmyndigheten när bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster, integrationsplanen eller integrationsplanen för familjen utarbetas sektorsövergripande tillsammans med Arbetskraftsmyndigheten. Närmare bestämmelser om Arbetskraftsmyndighetens tillgång till information finns i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice (380/2023).

Dessutom föreslås det att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 3 och 4 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

87 §. Rätt till information för organiseringen av tjänster för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare. Det föreslås att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 1 och 2 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

89 §. Rätt till information för behandling av kalkylerad ersättning. Det föreslås att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 1–3 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

90 §. Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar. I paragrafen föreskrivs det om ansökan om ersättningar enligt integrationslagen och rätten till information i samband med behandlingen. I 1 och 5 mom. föreslås inga ändringar. I 2 mom. föreslås det en hänvisning till 68 §, eftersom det genom den här propositionen föreskrivs att närings-, trafik- och miljöcentralen fattar beslut även om ersättning för kostnader som uppkommer av tjänster och stödåtgärder som tillhandahålls offer för människohandel.

Till 3 mom. fogas en bestämmelse om att välfärdsområdet för ansökan om de ersättningar som avses i 65, 68 och 69 § har rätt att av invandrarens föregående välfärdsområde, hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland eller en kommun i landskapet Åland få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 65, 68 eller 69 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom., ett offer för människohandel eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. När en invandrare flyttar från en kommun till en annan och ett välfärdsområde till ett annat har varje kommun och välfärdsområde behövt ansöka om ett nytt beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen om ersättning av kostnader enligt integrationslagen, om personen omfattats av ersättningarna enligt integrationslagen, det vill säga

varit en sådan person som avses i den lagens 2 § 3 eller 4 mom., ett sådant barn eller en sådan ung person som avses i 2 § 6 mom. eller ett offer för människohandel som omfattas av hjälpsystemet för offer för människohandel.

Syftet med denna rätt till information är att minska den administrativa bördan, då välfärdsområdet kan överföra ett befintligt beslut till det nya välfärdsområdet. I och med det nya riksfattande kunddatasystemet inom integration kan överföringen göras elektroniskt så att kundens uppgifter följer med till välfärdsområdet för den nya hemkommunen. På Åland finns inga välfärdsområden utan socialservicen handhas av Kommunernas socialtjänst k.f. och hälso- och sjukvården av hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland. Därför föreslås det att informationsförmedlingen mellan välfärdsområdet och dessa myndigheter som ansvarar för social- och hälsovårdstjänsterna på Åland möjliggörs genom 3 och 4 mom.

I 6 mom. föreslås det att kommunen för ansökan om de ersättningar som avses i 64, 65 och 68 § har rätt att av invandrarens föregående hemkommun få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 64, 65 eller 68 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller ett offer för människohandel. På samma sätt som beskrivits ovan följer kundens uppgifter med kunden och närings-, trafik- och miljöcentralens beslut om ersättning av kostnader överförs till den nya hemkommunen. Den här paragrafen gäller kommuner både i landskapet Åland och på fastlandet.

I 7 mom. görs en teknisk ändring så att hänvisningen till 65 § 4 mom. ändras till 3 mom. Dessutom föreslås det att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 1–7 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

92 §. Närings-, trafik- och miljöcentralernas övrig rätt till information. Det föreslås att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 1 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

93 §. Rätt till information för en företrädare för en minderårig. Det föreslås att den svenska språkdräkten om nödvändiga uppgifter i 1 mom. ändras till ”nödvändiga uppgifter”.

102 §. Övergångsbestämmelser. Det föreslås att ett nytt 6 mom. fogas till paragrafen. I 45 och 45 a § i den gällande integrationslagen (1386/2010) föreskrivs det om kalkylerad ersättning, som betalas till kommunen och välfärdsområdet för personer som avses i den lagens 2 § 2 och 3 mom., det vill säga exempelvis för personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Enligt 45 § 3 mom. och 45 a § 3 mom. i den lagen betalas kalkylerad ersättning i fyra år för kvotflyktingar och i tre år för andra personer som hör till målgruppen. Bestämmelser om motsvarande ersättningstider finns i 61 och 62 § i den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 (681/2023).

Genom den här propositionen föreslås det att ersättningstiden förkortas med ett år, det vill säga från fyra till tre år för kvotflyktingar och från tre till två år för övriga. I och med övergångsbestämmelsen gäller förkortningen av ersättningstiden personer som börjar omfattas av ersättningarna från den 1 januari 2025. Enligt 59 § bestäms tidpunkten för när ersättningarna börjar gälla i princip av när personens första hemkommun har registrerats. I vissa situationer inverkar det första uppehållstillståndet. Syftet med övergångsbestämmelsen är att trygga ekonomins förutsebarhet i kommunen och välfärdsområdet samt ordnandet av integrationsfrämjande tjänster i kommunen och välfärdsområdet i synnerhet för personer som hänvisats till kommunplatser före den 1 januari 2025. Därmed betalas kalkylerad ersättning för tre eller fyra år för personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. och för vilka ersättningstiden börjat innan den här lagen träder i kraft. Detta innebär i regel att en hemkommun registrerats för personen i befolkningsdatasystemet senast den 31 december 2024.

7.2 Lagen om främjande av integration (1386/2010)

27 §. Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare. I 27 § i den gällande lagen om främjande av integration (1386/2010) föreskrivs det om stöd för barn och unga som bor i landet utan vårdnadshavare. Det föreslås att åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet i 2 mom. sänks från 25 till 23 år så att ett barn eller en ung person kan omfattas av stödåtgärder tills hen fyller 23 år eller tills hen har en vårdnadshavare i Finland. Ändringen motsvarar 34 § i det första lagförslaget. Ändringen i den gällande integrationslagen föreslås i enlighet med regeringsprogrammet träda i kraft redan i mitten av 2024, samtidigt med sänkningen av åldersgränsen för eftervård i barnskyddslagen. Närmare motivering finns i motiveringen till 34 § i det första lagförslaget.

49 §. Ersättning för specialkostnader. I paragrafen föreskrivs det om ersättning för specialkostnader som uppkommer för kommunen och välfärdsområdet för tjänster för personer som avses i 2 § 2 eller 3 mom. Enligt 1 mom. 1 punkten ersätts kommunen eller välfärdsområdet i fråga om personer som avses i 2 § 2 och 3 mom. för kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakas av placeringen av en minderårig utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § och för familjevård, stödtjänster för boende, socialvårdstjänster och andra stödtjänster till dess att den unga personen fyller 25 år. Det föreslås att åldersgränsen sänks till 23 år på samma sätt som åldersgränsen för tillhandahållandet av stöd i 27 §. Ändringen motsvarar 69 § i det första lagförslaget. Närmare motivering finns i motiveringen till 69 § i det första lagförslaget.

7.3 Lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen

3 §. Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördelningen i fråga om ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden. Det föreslås att 3 § 2 mom. 11 punkten upphävs. Detta är en teknisk ändring för att upphäva lagens bestämmelse om arbets- och näringsbyråer. Inom ramen för reformen av arbetskraftsservicen överförs arbets- och näringsbyråernas uppgifter i huvudsak till den kommunala arbetskraftsmyndigheten och delvis till Migrationsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter från och med den 1 januari 2025. Därför behövs i den här aktuella lagen inga bestämmelser om arbets- och näringsbyråerna. I samband med reformen upphävdes punkten i fråga, 11 punkten, genom lagen om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (391/2023). I samband med totalreformen av integrationslagen ändrades dock genom lagen om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (683/2023) även 3 § 2 mom., och den här versionen av lagen inkluderade fortsättningsvis 11 punkten om arbets- och näringsbyråer, som nu på nytt föreslås bli upphävd.

Detta och lagförslag 4 och 5 nedan hänför sig till harmoniseringen av de lagar som stiftats i samband med lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) och lagen om främjande av integration (681/2023), vilka träder i kraft den 1 januari 2025.

11 §. Rätt att få uppgifter mellan de personuppgiftsansvariga för ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras och 8 punkten upphävs så att bestämmelserna om arbets- och näringsbyråer stryks ur lagen. Ändringarna är tekniska. Bakgrunden beskrivs närmare i motiveringen till 3 §.

13 §. Annan rätt att få uppgifter. I 1 mom. föreslås det en teknisk ändring för att stryka lagens bestämmelse om arbets- och näringsbyråer. Bakgrunden beskrivs närmare i motiveringen till 3 §.

7.4 Lagen om statsandel för kommunal basservice

29 §. *Minskning av statsandelen för kommunal basservice med det belopp av grundläggande utkomststöd som betalats till kommunen.* I 2 mom. föreslås det en teknisk ändring för att ändra hänvisningen till bestämmelserna i integrationslagen till att motsvara de relevanta bestämmelserna i den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025. Ändringen hänför sig till revideringen av integrationslagen (681/2023).

7.5 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

3 a §. *Finansieringen av arbetsmarknadsstödet.* I 1 punkten föreslås det en teknisk ändring för att ändra hänvisningen till momenten i 2 § i integrationslagen till att motsvara de relevanta bestämmelserna i den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025. Ändringen hänför sig till revideringen av integrationslagen (681/2023).

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Propositionen innehåller inga förslag om bemyndiganden att utfärda förordning eller normgivningsbemyndiganden.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna i huvudsak träder i kraft den 1 januari 2025, utom lagen om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration, som föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.

Lagen om främjande av integration (681/2023) träder i kraft den 1 januari 2025 och merparten av ändringarna görs i den lagen eller hänför sig till lagens ikraftträdande. Det andra lagförslaget i propositionen, det vill säga lagen om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration, föreslås träda i kraft samtidigt som lagförslaget om sänkning av åldersgränsen för eftervård i barnskyddslagen träder i kraft.

10 Verkställighet och uppföljning

I motiveringen till regeringens proposition med förslag till lag om främjande av integration och till lagar som har samband med den (RP 208/2022 rd) konstaterades det att en separat utredning inleds vid arbets- och näringsministeriet kring ersättningarna för kostnader för främjande av integration när lagen har varit i kraft ett år. Samtidigt görs en bedömning av om finansieringen är tillräcklig för en jämlik fördelning av tjänster för främjande av integration på olika håll i Finland, också utanför tillväxtcentrum. Dessutom konstaterades det att när lagen har varit i kraft i tre år görs en särskild utvärdering av genomförandet av totalreformen av lagen och hur väl lagen fungerar. De här utredningarna genomförs 2026 och 2028, och eftersom de ändringar som föreslås i den här propositionen avses träda i kraft samtidigt med integrationslagen bör de också omfattas av utredningarna, särskilt vad gäller finansieringen.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

I enlighet med regeringsprogrammet föreslås det att åldersgränsen för eftervård inom barnskyddet och stöd för övergången till vuxenlivet sänks från 25 till 23 år. För barnskyddslagens del bereds ändringarna inom ramen för regeringens proposition till riksdagen om ändring av barnskyddslagen (RP xx/202x rd). Lagförslagen i den propositionen samt det andra lagförslaget i

den här propositionen avses träda i kraft under 2024. Genom ändringarna i det andra lagförslaget i den här propositionen som gäller 2, 34 och 69 § föreslås motsvarande ändringar i den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 och som upphäver den gällande integrationslagen. Under riksdagsbehandlingen av den här propositionen bör uppmärksamhet fästas vid huruvida riksdagen godkänner lagändringarna i ovan nämnda proposition om ändring av barnskyddslagen och när de träder i kraft.

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

I enlighet med regeringsprogrammet föreslås ett tillägg på fem miljoner euro per år i planen för de offentliga finanserna 2025–2028 för att förbättra ställningen för invandarmammor som ett led i reformen av integrationstjänsterna från början av 2025. Ersättningarna betalas i enlighet med integrationslagen till kommuner på fastlandet från moment 28.90.30 (Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen) via statsandelssystemet och till kommuner i landskapet Åland från moment 32.50.30 (Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet) via kalkylerad ersättning.

I enlighet med regeringsprogrammet minskas kostnaderna inom den offentliga ekonomin genom att ersättningstiden för kalkylerad ersättning förkortas från och med 2025. Kostnadseffekten inriktas på statsfinanserna från och med 2027 och beaktas i planen för de offentliga finanserna 2025–2028. I enlighet med regeringsprogrammet sänks också åldersgränsen för stöd för övergången till vuxenlivet för minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare från 25 till 23 år, och på motsvarande sätt åldersgränsen för ersättning av kostnader. Ändringen föreslås genom den här propositionen i den gällande integrationslagen från mitten av 2024. För 2024 beaktas minskningen i den första tilläggsbudgeten för 2024 och från och med 2025 i planen för de offentliga finanserna 2025–2028.

Ändringarna i den integrationslag som träder i kraft den 1 januari 2025 behandlas våren 2024 inom ramen för planen för de offentliga finanserna 2025–2028. Ändringen i det andra lagförslaget, det vill säga den gällande integrationslagen, behandlas våren 2024 i samband med den tilläggsbudgetproposition som följer på regeringens proposition till riksdagen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen ändras den integrationslag (681/2023) som träder i kraft den 1 januari 2025 samt i fråga om stödet för övergången till vuxenlivet också den gällande integrationslagen (1386/2010). Det är skäl att granska de föreslagna bestämmelserna med avseende på de viktigaste grundläggande fri- och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna. Bestämmelser i grundlagen som är av betydelse med tanke på propositionen är i synnerhet 6, 8, 10, 17 och 121 §.

12.1 Jämlikhet

Ett syfte med förslaget till integrationslag är att genomföra den jämlikhetsprincip som tryggas som grundläggande fri- och rättighet i 6 § i grundlagen. Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

Sänkningen av åldersgränsen enligt integrationslagen för stödet för övergången till vuxenlivet från 25 till 23 år i fråga om minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare genomförs på samma sätt som sänkningen av åldersgränsen för eftervård inom barnskyddet. Målgrupperna för eftervård och stöd för övergången till vuxenlivet utgörs av unga i en sårbar ställning, och deras situation och stödbehov kan i viss mån vara sinsemellan jämförbara. Med tanke på jämlikheten är det därför motiverat att åldersgränsen för eftervård och stöd för övergången till vuxenlivet regleras till samma nivå i barnskyddslagen och integrationslagen.

Lagändringen träder i kraft utan övergångsperiod eller gradering till den del att den subjektiva rätten till stödet upphör vid 23 års ålder även för unga som börjat omfattas av stödet före lagändringen under den gällande lagens tid. Det här kan medföra vissa utmaningar, om det planerats långsiktigare åtgärder med den unga personen. När stödet för övergången till vuxenlivet enligt integrationslagen upphör har de unga ändå tillgång till de allmänna tjänsterna och stödsystemen inom social- och hälsovården samt utkomstskyddet, stödet för boende, utbildningen och sysselsättningen. När stödet upphör går man tillsammans med de unga igenom vilka tjänster de har att tillgå. Kommunen och välfärdsområdet kan även i fortsättningen stödja en ung person i att bli självständig, även om hen inte har subjektiv rätt till stöd för övergången till vuxenlivet.

Jämlikheten kan främjas genom kommunernas integrationsfrämjande tjänster. Till jämlikheten hänför sig också frågor som gäller finansieringen av tjänsterna. Beskattningsrätten och kommunernas rätt att bestämma över sin egen ekonomi har ansetts höra till den kommunala självstyrelsens centrala särdrag. Grundlagsutskottet har också förutsatt att när den lagstiftning som påverkar kommunernas ekonomi tillämpas ska seriös hänsyn tas till att invånare i kommuner i olika delar av landet bemöts jämnt och till deras faktiska möjligheter att få tjänster som är nödvändiga för att tillgodose deras grundläggande fri- och rättigheter (se GrUU 67/2014 rd och GrUU 37/2006 rd, s. 2–3).

De ändringar i det första lagförslaget i propositionen som föreslås för att förkorta ersättningstiden för kalkylerad ersättning och sänka åldersgränsen enligt integrationslagen för stöd för övergången till vuxenlivet i fråga om minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare kan ha konsekvenser för tillhandahållandet av integrationstjänster i kommunerna och välfärdsområdena. Ändringarna bedöms dock inte ha konsekvenser för jämlikheten. Utgångspunkten är att kommunerna och välfärdsområdena trots förkortningen av ersättningstiden för kalkylerad ersättning tillhandahåller sina lagstadgade tjänster och till exempel tolktjänst enligt förvaltningslagen för dem som behöver dem. Förkortningen av ersättningstiden för kalkylerad ersättning gäller kommuner där det finns personer som omfattas av ersättningarna, såsom personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Med ersättningen har man kunnat täcka de tjänster som ordnas för dessa personer. På motsvarande sätt medför sänkningen av åldersgränsen enligt integrationslagen för stöd för övergången till vuxenlivet i fråga om minderåriga som anlänt utan vårdnadshavare att inga kostnader för stöd för övergången till vuxenlivet längre uppkommer för välfärdsområdena i fråga om 23- och 24-åringar. När dessa unga tillhandahålls tjänster till exempel inom ramen för social- och hälsovårdstjänsterna genomförs finansieringen av dem enligt bestämmelserna i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021).

12.2 Den straffrättsliga legalitetsprincipen

Enligt 8 § i grundlagen får ingen betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av en handling som inte enligt lag var straffbar när den utfördes. Administrativa disciplinära påföljder och andra sanktioner av straffkaraktär som påförs i administrativ ordning är i allmänhet inte straff som döms ut för brott i den mening som avses i 8 § i grundlagen. Den straffrättsliga legalitetsprincipen tillämpas således inte som sådan på regleringen av administ-

rativa sanktioner. I grundlagsutskottets praxis har det dock ansetts att bestämmelserna om administrativa sanktioner ska uppfylla de allmänna kraven på exakthet och proportionalitet (se GrUU 14/2013 rd, s. 2/II, GrUU 34/2012 rd, s. 3–4, GrUU 17/2012 rd, s. 6, GrUU 9/2012 rd, s. 2–4, GrUU 60/2010 rd, s. 5–6, GrUU 11/2009 rd, s. 7–8, GrUU 12/2006 rd, s. 2–3, GrUU 32/2005 rd, s. 3, GrUU 19/2004 rd, s. 3–5, GrUU 4/2004 rd, s. 7, GrUU 74/2002 rd, s. 5).

I propositionen föreslås det att kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten får ta ut tolkningskostnaden för integrationsfrämjande tjänster som blir oanvända och inte avbokats. Att en tjänst inte används och avbokas är inte lagstridigt, och avgiften för en tjänst som inte använts eller avbokats är inte ett alternativ till ett straffrättsligt straff. Syftet med uttaget av avgiften är inte allmän prevention utan det är endast avsett att delvis kompensera för de kostnader som uppkommer för den oanvända tjänsten. Avgiften för en tjänst som inte använts och avbokats handlar därför inte om en administrativ påföljd av straffkaraktär.

12.3 Skyddet för personuppgifter

Med stöd av 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Bestämmelsen om skydd för privatlivet i 10 § i grundlagen anses innehålla åtminstone skydd för den personliga identiteten, skydd för personuppgifter och skydd för till exempel moralisk och fysisk integritet. Utgångspunkten för skyddet för privatlivet sådant det tryggas genom grundlagen är att varje individ ska ha rätt att leva sitt eget liv utan omotiverad inblandning från myndigheter eller andra instanser i individens privatliv.

I artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (nedan dataskyddsförordningen) anges villkoren för lagenlig behandling av personuppgifter. Den arbetsgrupp som justitieministeriet tillsatt för att utreda behovet av nationella lagstiftningsåtgärder till följd av den allmänna dataskyddsförordningen har utgått från att myndigheternas behandling av personuppgifter i första hand ska grunda sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen, alltså på en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

Behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter behöver utöver den rättsliga grund som avses i artikel 6.1 i dataskyddsförordningen dessutom alltid ha någon sådan rättslig grund som anges i artikel 9.2 i förordningen. Grundlagsutskottet har konstaterat att uppgifter som beskriver en persons behov av socialvård eller de socialvårdstjänster, stödåtgärder och andra förmåner inom socialvården som personen får inte i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen definieras som särskilda kategorier av personuppgifter vilka det är förbjudet att behandla om inte ett särskilt villkor uppfylls. Det är dock inte uteslutet att dessa uppgifter kan innehålla uppgifter som hör till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen. Det kan då exempelvis gälla hälsotillståndet för en klient hos socialvården.

När en invandrars uppgifter behandlas i sektorsövergripande samarbete kan behandlingen i begränsad omfattning anses vara behövlig i enlighet med artikel 9.2 h för tillhandahållande av hälso- och sjukvård och social omsorg eller behandling med stöd av unionsrätten eller medlemsstatens nationella lagstiftning eller i enlighet med ett avtal med en yrkesverksam på hälsoområdet och med iakttagande av de villkor och skyddsåtgärder som anges i punkt 3. Personuppgifter får enligt artikel 9.3 behandlas för de ändamål som avses i punkt 2 h, när uppgifterna behandlas av eller under ansvar av en yrkesutövare som omfattas av tystnadsplikt enligt unionsrätten eller medlemsstatens nationella rätt eller bestämmelser som fastställs av nationella behöriga organ eller av en annan person som också omfattas av tystnadsplikt enligt unionsrätten eller medlemsstatens nationella rätt eller bestämmelser som fastställs av nationella behöriga organ.

Yrkesutbildade personer vid närings-, trafik- och miljöcentralen, kommunen och välfärdsområdet är bundna av tjänsteplikt och sekretessbestämmelser enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och strafflagen.

I propositionens 86 § föreslås det ett tillägg av rätt för kommunen och välfärdsområdet att få information från arbetsmarknadsmyndigheten när bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster, integrationsplanen eller integrationsplanen för familjen utarbetas sektorsövergripande tillsammans med arbetsmarknadsmyndigheten. De som gör bedömningen och upprättar planen arbetar med tjänsteansvar, eftersom det är fråga om utövande av offentlig makt enligt motiveringen till proposition RP 208/2022 rd. I propositionens 90 § föreslås en bestämmelse om rätt till information mellan kommunerna, välfärdsområdena och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland i fråga om närings-, trafik- och miljöcentralernas beslut om ersättning av kostnader enligt integrationslagen. Rätten till information aktualiseras när en sådan person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. flyttar från en kommun till en annan, eftersom avtalet om att ersätta kostnader för personens tjänster följer personen till den nya kommunen eller det nya välfärdsområdet. Ett sådant beslut kan innehålla känsliga uppgifter till exempel om personens behov av social- eller hälsovårdstjänster, men det behandlas med tjänsteansvar av en yrkesutbildad person hos den myndighet som tillhandahåller personen de tjänster för vilka kostnaderna uppkommer. Utvidgad rätt till information gäller myndighetens lagstadgade uppgifter. Behandlingen av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen.

12.4 Rätten till eget språk och egen kultur

Enligt 17 § 3 mom. i grundlagen har samerna som urfolk samt romerna och andra grupper rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Bestämmelser om samernas rätt att använda samiska hos myndigheterna utfärdas genom lag. Rättigheterna för dem som använder teckenspråk och dem som på grund av funktionsnedsättning behöver tolknings- och översättningshjälp tryggas genom lag. I momentet nämns särskilt två traditionella minoritetsgrupper, samerna och romerna. Andra grupper som avses i momentet är närmast nationella och etniska minoriteter. Den här propositionen begränsar inte invandrarnas rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur.

Rätten för personer som använder teckenspråk och personer med funktionsnedsättning att få tolknings- och översättningstjänster tryggas i grundlagens 17 § 3 mom., teckenspråklagen (359/2015) och lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010). I 26 § i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs det om tolkning och översättning. Enligt 1 mom. ska en myndighet ordna tolkning och översättning i ett ärende som kan inledas av en myndighet, om en part som använder romani eller teckenspråk eller något annat språk inte behärskar det språk, finska eller svenska, som ska användas vid myndigheten, eller om en part på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom inte kan göra sig förstådd. Enligt 2 mom. kan ärendet tolkas eller översättning göras till ett språk som parten kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art, och enligt 3 mom. kan myndigheten för att utreda ett ärende eller trygga en parts rättigheter ordna tolkning och översättning också i andra ärenden än de som avses i 1 mom.

I den här propositionen föreslås inga inskränkningar av invandrarnas eller andra befolkningsgruppers rätt till tolknings- och översättningstjänster. I 32 § i det första lagförslaget föreslås det att kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten av invandraren eller integrationskunden får ta ut en avgift för ordnandet av tolkning när invandraren eller integrationskunden utan godtagbart skäl och utan att ha avbokad tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid. Invandrare och integrationskunder ska informeras om att en sådan avgift kan tas ut och ges anvisningar för avbokande av tiden så att de förstår dem. I princip ska detta göras skriftligt på ett språk som invandraren eller integrationskunden behärskar väl.

12.5 Kommunal och annan regional självstyrelse

I 121 § i grundlagen föreskrivs om kommunal och övrig självstyrelse. Enligt 3 mom. har kommunerna beskattningsrätt. Bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och för hur skatten bestäms samt om de skattskyldigas rättsskydd utfärdas genom lag. Bestämmelser om kommunala avgifter finns däremot inte i grundlagen. Enligt 121 § 4 mom. i grundlagen utfärdas bestämmelser om självstyrelse på större förvaltningsområden än kommuner genom lag.

Kommunala avgifter brukar indelas i offentligrättsliga avgifter och andra avgifter. Offentligrättsliga avgifter baserar sig på lag och tas ut för kommunernas lagstadgade tjänster. I grundlagsutskottets praxis har det dock ansetts att kommunerna utöver lagstadgade avgifter också i lagstadgade uppgifter med stöd av sin självstyrelse kan besluta om andra avgifter (se GrUU 53/2002 rd och 12/2005 rd). Detta har tidigare varit fallet särskilt inom socialvården, där det har tagits ut bland annat klientavgifter för serviceboende utan att bestämmelser om dem finns i lagstiftningen om klientavgifter. Numera är det välfärdsområdena som ansvarar för socialvården. Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) föreskriver bland annat om klientavgifter för oanvänd service och oavbokade tider. Kommunerna tar numera ut avgifter av kommuninvånarna till exempel för att ordna småbarnspedagogik. Bestämmelser om dessa avgifter finns i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken (1503/2016).

I den här propositionen föreslås det att kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten av invandraren eller integrationskunden får ta ut en avgift för att täcka kostnader för ordnandet av tolkning när invandraren eller integrationskunden utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid. Det föreslås att bestämmelser om detta utfärdas genom lag i enlighet med det första lagförslaget.

Grundlagsutskottet har i sin praxis betonat att när man lagstiftar om nya uppgifter för kommunerna måste man också se till att kommunerna har faktiska möjligheter att klara av dem (GrUU 41/2002 rd, s. 3/II, GrUU 50/2005 rd, s. 2/I, GrUU 42/2010 rd, s. 5 samt GrUU 17/2021 rd). I den här propositionen föreslås det bestämmelser om tilläggsfinansiering till kommunerna i form av statsandel och till kommunerna inom landskapet Åland via kalkylerad ersättning för att ordna integration för föräldrar som är integrationskunder och som vårdar barn hemma. Lagförslaget innehåller inga direkta nya uppgifter för kommunerna, men nämnda uppgift hänför sig till den i lagen om främjande av integration (681/2023) föreskrivna uppgiften att det för en invandrare som får hemvårdsstöd ska utarbetas en integrationsplan, vilket innebär att lämpliga integrationsfrämjande tjänster också ska tillhandahållas i kommunen.

Förkortningen av ersättningstiden för kalkylerad ersättning enligt den här propositionen påverkar inte nämnvärt kommunernas och välfärdsområdenas förmåga att tillhandahålla integrationsfrämjande tjänster, eftersom även maximitiden för integrationsplanen har förkortats genom lagen om främjande av integration (681/2023) och merparten av kostnaderna uppkommer just under den tid integrationsplanen är i kraft. I viss mån kan förkortningen av ersättningstiden för kalkylerad ersättning försämra möjligheterna att tillhandahålla tjänster och minska utbudet av i synnerhet sådana tjänster som inte angetts som förpliktande i integrationslagen, eller försämra kvaliteten på tjänsterna.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

Lag om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) det inledande stycket i 2 § 6 mom., den svenska språkdräkten i 3 § 1 mom., 5 § 6 punkten, 8 §, 32 §, 34 § 2 mom., 44 § 1 mom., 61 § 3 mom., 62 § 3 mom., 68 §, 69 § 3 mom., 71 § 2 mom., den svenska språkdräkten i 84 § 1 mom., 84 § 2 mom., 86 § 2 mom., den svenska språkdräkten i 86 § 3 och 4 mom., den svenska språkdräkten i 87 och 89 §, 90 § samt den svenska språkdräkten i 92 och 93 §, och

fogas till lagen en ny 32 a §, till 60 § en ny 4 punkt, varvid den nuvarande 4 punkten blir 5 punkt, och till 102 § ett nytt 6 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna om ersättning av kostnader i 3 kap. och 69 § tillämpas på en person under 23 år som

3 §

Tillämpning av lagen på arbetsökande

Vid tillämpning av 12–32 § på en arbetsökande som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnade av arbetskraftsservice (380/2023) ankommer ansvaret för genomförandet av de åtgärder och tjänster som i denna lag har ålagts kommunen, på arbetskraftsmyndigheten enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i den lagen, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) *arbetsökande* en person som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

8 §

Kommunernas samarbete

Vad som föreskrivs i denna lag om kommunens uppgifter kan även genomföras av den arbetskraftsmyndighet som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

32 §

Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier

Bestämmelserna i 75–80 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska tillämpas på överenskommelsen om sådana frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån som avses i 28 §, stödperioden, integrationskundens skyldigheter, övervakningen och avbrytandet av studierna samt integrationskundens och producenten av utbildningstjänsters skyldighet att lämna information när studierna ingår i en integrationsplan, en sektorsövergripande integrationsplan eller, i den situation som avses i 31 § 2 mom., en annan plan som avses i 31 § 3 mom. Frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån kan i en situation som avses i 31 § 2 mom. inkluderas i planen trots vad som i 75 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs om överenskommelse i planen innan studierna inleds.

När integrationskundens frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån på grundval av 31 § 2 mom. tillämpas inte bestämmelserna om rätten till kostnadsersättning i 103 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, och på studierna tillämpas inte bestämmelserna om rätten till arbetslöshetsförmån i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

32 a §

Avgift för oanvänd service

Om en invandrare eller en integrationskund har bokat en mottagningstid eller om en mottagningstid har bokats för invandraren eller integrationskunden för vägledning eller rådgivning enligt 10 §, bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 §, sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 §, utarbetande av en integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan enligt 20 §, utarbetande av en integrationsplan för familjen enligt 21 § eller översyn av integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen enligt 22 § och invandraren eller integrationskunden utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid, får kommunen eller arbetskraftsmyndigheten av invandraren eller integrationskunden ta ut kostnaderna för ordnandet av tolkning, dock högst 51,50 euro. Avgiften får emellertid tas ut endast om uttaget av avgiften inte ska anses oskäligt och kommunen eller arbetskraftsmyndigheten i samband med bokningen har meddelat att en i denna paragraf avsedd avgift kan komma att tas ut samt gett anvisningar om att tiden kan avbokas på förhand. Uppgifter om uttag av avgift samt om avbokning av tid ska lämnas så att kunden tillräckligt väl förstår innehållet i dem. Avgift får inte tas ut hos en kund under 18 år.

Om den avgift som bestämts för servicen inte har betalats på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen högst enligt den räntefot som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen för betalningen av dröjsmålsränta får infalla tidigast två veckor efter att den service för vilken avgiften bestämts har erhållits.

Avgifter som har bestämts med stöd av 1 mom. samt dröjsmålsränta som tas ut med stöd av 2 mom. får drivas in i utsköningsväg utan dom eller beslut i den ordning som gäller för indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg.

Det i 1 mom. avsedda eurobeloppet ska justeras vartannat år utifrån förändringen i folkpensionsindex enligt 2 § i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Beräkningen ska göras utifrån det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket folkpensioner med betalningsdag i januari månad av justeringsåret har räknats ut. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste 0,1 euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

3 kap.

Bestämmelser om minderåriga barn och unga personer som har kommit till landet utan vårdnadshavare

34 §

Stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

Ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. har rätt till det stöd som avses i 1 mom. tills han eller hon fyller 23 år.

44 §

Kommunens uppgifter som gäller mottagande av personer som anvisats till kommunplats

En annan kommun än en kommun som hör till landskapet Åland ansvarar för de uppgifter som gäller mottagandet av en person som hänvisats till kommunen, till den del det inte är fråga om sådana social- och hälsovårdsuppgifter som välfärdsområdet ansvarar för.

60 §

Statsandel

Kommunen beviljas statsandel enligt bestämmelserna i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) för ordnande av följande tjänster och skötseln av följande uppgifter:

-
- 4) främjande av integrationen av personer som avses i 14 § 1 mom. 3 punkten,
 - 5) sektorsövergripande samarbete för integration.

61 §

Kalkylerad ersättning till kommunen

Ersättning betalas för två år från den tidpunkt som avses i 59 §. I fråga om en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen samt i 2 § 4 mom. avsedda familjemedlemmar och andra anhöriga till denne betalas kalkylerad ersättning dock för tre år.

62 §

Kalkylerad ersättning till välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland

Ersättning betalas för två år räknat från den tidpunkt som avses i 59 §. För en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen samt i 2 § 4 mom. avsedda familjemedlemmar och andra anhöriga till denne betalas den kalkylerade ersättningen dock för tre år från den dag som avses i 59 §.

68 §

Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel

Kommunen och välfärdsområdet ska ersättas för kostnader som orsakas av åtgärder och tjänster som tillhandahålls offer för människohandel på grund av deras specialbehov till följd av deras ställning som offer.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska säkerställa att ett offer för människohandel är en sådan person som avses i 3 § 7 punkten i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat beslut om detta.

69 §

Ersättning för ordnande av boende eller stöd för minderåriga barn eller unga personer som anlänt utan vårdnadshavare

Kostnaderna ersätts till dess personen fyller 23 år.

71 §

Skyldighet att betala tillbaka ersättning

På det belopp som betalas tillbaka ska en dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen.

84 §

Rätt att få information för att nå ut till personer som ska omfattas av tjänster i enlighet med integrationsprogrammet

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om den person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna från Folkpensionsanstalten, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Folkpensionsanstalten ska samköra uppgifterna från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata med uppgifterna om stöd för hemvård, och Folkpensionsanstalten ska avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna till kommunen lämna de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. För utlämnande och samkörning av uppgifter har Folkpensionsanstalten rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få nödvändiga uppgifter om denna invandrare.

86 §

Rätt att få information för tillhandahållande av kommunala integrationsfrämjande tjänster

Kommunen, välfärdsområdet och Arbetskraftsmyndigheten har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, förläggningen, flyktinglussen eller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 §, en sektorsövergripande integrationsplan enligt 17 § och en integrationsplan för familjer enligt 21 § i fråga om en invandrare för vilken en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 § ska utarbetas.

Kommunen och välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, av invandrarens tidigare hemkommun, av närings-, trafik- och miljöcentralen, av en serviceproducent som avses i denna lag och av den företrädare för en minderårig som avses i 35 § avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för de uppgifter som avses i 20 och 22 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen, välfärdsområdet och Arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, av en annan kommun eller Arbetskraftsmyndighet och av en serviceproducent som avses i denna lag, avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för översynen av den integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan som avses i 22 § i fråga om en invandrare för vilken en integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan har upprättats och som uppfyller det villkor som avses i 20 § 3 eller 4 mom.

87 §

Rätt till information för ordnandet av tjänster för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

Välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av kommunen, Migrationsverket, flyktingförläggningen och den företrädare som avses i 35 § få de uppgifter som

är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 33–35 och 38 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet och den företrädare som avses i 35 § få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av de uppgifter som avses i 34 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

89 §

Rätt till information för behandling av kalkylerad ersättning

Arbets- och näringsministeriet och utvecklings- och förvaltningscentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 61 och 62 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för granskning av den ersättning som avses i 61 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för granskning av den ersättning som avses i 62 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

90 §

Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar

Utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av de ansökningar om ersättning som avses i 63–65, 68 och 69 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom., ett offer för människohandel eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommunen och välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för upprättandet av beslut som avses i 64, 65, 68 och 69 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket och förläggningen få de uppgifter om ett offer för människohandel som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 68 §.

Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om de ersättningar som avses i 63 och 65 § och det beslut som avses i 65 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Välfärdsområdet och kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om den ersättning som avses i 68 § och som gäller offer för människohandel. Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om den ersättning och det beslut som avses i 69 § och som gäller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. Välfärdsområdet har för ansökan om de ersättningar som avses i 65, 68 och 69 § rätt att av invandrarens föregående välfärdsområde, hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland

eller en kommun i landskapet Åland få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 65, 68 eller 69 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom., ett offer för människohandel eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om den ersättning och det beslut som avses i 65 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har för ansökan om den ersättning som avses i 65 § rätt att av välfärdsområdet få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 65 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om de ersättningar som avses i 64 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av välfärdsområdet, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om den ersättning som avses i 65 § 2 mom. och det beslut som avses i 65 § 4 mom. och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Kommunen har för ansökan om de ersättningar som avses i 64, 65 och 68 § rätt att av invandrarens föregående hemkommun få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 64, 65 eller 68 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller ett offer för människohandel.

En kommun som hör till landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om de ersättningar som avses i 65 § 3 mom. i fråga om den invandrare som är föremål för ersättningen.

92 §

Närings-, trafik- och miljöcentralernas övriga rätt till information

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av kommunen, Arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet, den företrädare som avses i 35 § och en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

93 §

Rätt till information för en företrädare för en minderårig

Den företrädare som avses i 35 § har rätt att av Migrationsverket, välfärdsområdet, förläggningen, flyktinglussen, kommunen, Folkpensionsanstalten, familjegruppshemmet och en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 37 §.

102 §

Övergångsbestämmelser

För en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. betalas kalkylerad ersättning enligt 61 § till kommunen eller kalkylerad ersättning enligt 62 § till välfärdsområdet eller hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland i tre år från den tidpunkt som avses i 59 §, om den i 59 § avsedda tidpunkten för när ersättningarna börjar infallit före ikraftträdandet av denna lag. För en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas kalkylerad ersättning dock för fyra år, om den i 59 § avsedda tidpunkten för när ersättningarna börjar infallit före ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

Lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 27 § 2 mom. och 49 § 1 mom. 1 punkten, sådana de lyder, 27 § 2 mom. i lag 1083/2022 och 49 § 1 mom. 1 punkten i lag 936/2022, som följer:

27 §

Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare

Ett barn eller en ung person som avses i 1 mom. kan omfattas av stödåtgärder tills han eller hon fyller 23 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland.

49 §

Ersättning för specialkostnader

Kommunen och välfärdsområdet ersätts i fråga om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för

1) kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakas av placeringen av en minderårig utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § och för familjevård, stödtjänster för boende, socialvårdstjänster och andra stödtjänster till dess att den unga personen fyller 23 år,

_____ Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020) 3 § 2 mom. 11 punkten och 11 § 1 mom. 8 punkten, sådana de lyder i lag 683/2023, och
ändras 11 § 1 mom. 1 punkten och 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag 683/2023, som följer:

11 §

Rätt att få uppgifter mellan de personuppgiftsansvariga för ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden

Vid behandlingen av uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden har:

1) Migrationsverket rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1–5 punkten av polisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, flyktingslussar, förvarsheter, utrikesministeriet, beskickningar, närings-, trafik- och miljöcentraler samt myndigheter för välfärdsområdet och Helsingfors stad få uppgifter som är nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna sköta sina uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003), lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017), nedan *säsongsarbetslagen*, lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), nedan *ICT-lagen*, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018), nedan *forskar- och studerandelagen*, lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), nedan *mottagningslagen*, lagen om bemötande av utlännningar som tagits i förvar och om förvarsheter (116/2002), nedan *förvarslagen* och lagen om främjande av integration (681/2023), nedan *integrationslagen*,

13 §

Annan rätt att få uppgifter

Migrationsverket har för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1–5 punkten, förläggningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 3 punkten, flyktingslussar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 3 punkten, förvarsheter för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 4 punkten, närings-, trafik- och miljöcentralerna, utrikesministeriet och beskickningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten samt en myndighet för välfärdsområdet och Helsingfors stad för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för skötseln av uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen, säsongsarbetslagen, ICT-lagen, forskar- och studerandelagen, mottagningslagen, förvarslagen och integrationslagen få nödvändiga uppgifter om fysiska och juridiska personer av de aktörer som anges i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt av privata tjänsteproducenter och av företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

Lag om ändring av 29 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) 29 § 2 mom. som följer:

29 §

Minskning av statsandelen för kommunal basservice med det belopp av grundläggande utkomststöd som betalats till kommunen

För beräkning av minskningen av statsandelen för det grundläggande utkomststödet lämnar Folkpensionsanstalten finansministeriet årligen före utgången av april uppgift om grundläggande utkomststöd som det föregående året betalats ut i respektive kommun, minskat med grundläggande utkomststöd som avses i 7 och 63 § i lagen om främjande av integration och som gäller tidsperioden i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

Lag om ändring av 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 14 kap. 3 a § 4 mom., sådant det lyder i lag 385/2023, som följer:

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

Den barnförhöjning och den förhöjningsdel som hänför sig till arbetsmarknadsstödet finansieras med statsmedel. Det arbetsmarknadsstöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och den arbetslöshetsförmån som betalats till personen räknas inte in i arbetslöshetsförmånsdagarna

1) under de tre år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. i den lagen,

2) under det år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om någon annan än en person som avses i 1 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Inrikesminister Mari Rantanen

1.

Lag

Lag om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) det inledande stycket i 2 § 6 mom., den svenska språkdräkten i 3 § 1 mom., 5 § 6 punkten, 8 §, 32 §, 34 § 2 mom., 44 § 1 mom., 61 § 3 mom., 62 § 3 mom., 68 §, 69 § 3 mom., 71 § 2 mom., den svenska språkdräkten i 84 § 1 mom., 84 § 2 mom., 86 § 2 mom., den svenska språkdräkten i 86 § 3 och 4 mom., den svenska språkdräkten i 87 och 89 §, 90 § samt den svenska språkdräkten i 92 och 93 §, och

fogas till lagen en ny 32 a §, till 60 § en ny 4 punkt, varvid den nuvarande 4 punkten blir 5 punkt, och till 102 § ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Bestämmelserna om ersättning av kostnader i 3 kap. och 69 § tillämpas på en person under 25.år som

Bestämmelserna om ersättning av kostnader i 3 kap. och 69 § tillämpas på en person under 23 år som

3 §

3 §

Tillämpning av lagen på arbetssökande

Tillämpning av lagen på arbetssökande

Vid tillämpning av 12–32 § på en arbetssökande som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om *anordnade* av arbetskraftsservice (380/2023) ankommer ansvaret för genomförandet av de åtgärder och tjänster som i denna lag har ålagts kommunen, på arbetskraftsmyndigheten enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i den lagen, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

Vid tillämpning av 12–32 § på en arbetssökande som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om *ordnade* av arbetskraftsservice (380/2023) ankommer ansvaret för genomförandet av de åtgärder och tjänster som i denna lag har ålagts kommunen, på arbetskraftsmyndigheten enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i den lagen, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

5 §

5 §

Gällande lydelse

Definitioner

I denna lag avses med

6) *arbetsökande* en person som avses i 3 § 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

8 §

Kommunernas samarbete

Vad som föreskrivs i denna lag om kommunens uppgifter kan även genomföras av den arbetskraftsmyndighet som avses i 3 § 1 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

32 §

Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier

Bestämmelserna i 75–80 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska tillämpas på överenskommelsen om sådana frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån som avses i 28 §, stödperioden, integrationskundens skyldigheter, övervakningen och avbrytandet av studierna samt integrationskundens och producenten av utbildningstjänsters skyldighet att lämna information när studierna ingår i en integrationsplan, en sektorsövergripande integrationsplan eller, i den situation som avses i 31 § 2 mom., en annan plan som avses i 31 § 3 mom.

När integrationskundens frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån på grundval av 31 § 2 mom. tillämpas inte bestämmelserna om rätten till kostnadsersättning i 103 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, och på studierna tillämpas inte bestämmelserna

Föreslagen lydelse

Definitioner

I denna lag avses med

6) *arbetsökande* en person som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

8 §

Kommunernas samarbete

Vad som föreskrivs i denna lag om kommunens uppgifter kan även genomföras av den arbetskraftsmyndighet som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

32 §

Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier

Bestämmelserna i 75–80 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska tillämpas på överenskommelsen om sådana frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån som avses i 28 §, stödperioden, integrationskundens skyldigheter, övervakningen och avbrytandet av studierna samt integrationskundens och producenten av utbildningstjänsters skyldighet att lämna information när studierna ingår i en integrationsplan, en sektorsövergripande integrationsplan eller, i den situation som avses i 31 § 2 mom., en annan plan som avses i 31 § 3 mom. *Frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån kan i en situation som avses i 31 § 2 mom. inkluderas i planen trots vad som i 75 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs om överenskommelse i planen innan studierna inleds.*

När integrationskundens frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån på grundval av 31 § 2 mom. tillämpas inte bestämmelserna om rätten till kostnadsersättning i 103 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, och på studierna tillämpas inte bestämmelserna

Gällande lydelse

om rätten till arbetslöshetsförmån i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

32 a §

Avgift för oanvänd service

(ny)

Föreslagen lydelse

om rätten till arbetslöshetsförmån i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

32 a §

Avgift för oanvänd service

Om en invandrare eller en integrationskund har bokat en mottagningstid eller om en mottagningstid har bokats för invandraren eller integrationskunden för vägledning eller rådgivning enligt 10 §, bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 §, sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 15 §, utarbetande av en integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan enligt 20 §, utarbetande av en integrationsplan för familjen enligt 21 § eller översyn av integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen enligt 22 § och invandraren eller integrationskunden utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat tiden inte har kommit till mottagningen vid bokad tid, får kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten av invandraren eller integrationskunden ta ut kostnaderna för ordnandet av tolkning, dock högst 51,50 euro. Avgiften får emellertid tas ut endast om uttaget av avgiften inte ska anses oskäligt och kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten i samband med bokningen har meddelat att en i denna paragraf avsedd avgift kan komma att tas ut samt gett anvisningar om att tiden kan avbokas på förhand. Uppgifter om uttag av avgift samt om avbokning av tid ska lämnas så att kunden tillräckligt väl förstår innehållet i dem. Avgift får inte tas ut hos en kund under 18 år.

Om den avgift som bestämts för servicen inte har betalats på förfallodagen, får årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen högst enligt den räntefot som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen för betalningen av dröjsmålsränta får infalla tidigast två veckor efter att den service för vilken avgiften bestämts har erhållits.

Avgifter som har bestämts med stöd av 1 mom. samt dröjsmålsränta som tas ut med stöd av 2 mom. får drivas in i utskrivningsväg utan dom eller beslut i den ordning som gäller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

för indrivning av skatter och avgifter i utskönningsväg.

Det i 1 mom. avsedda eurobeloppet ska justeras vartannat år utifrån förändringen i folkpensionsindex enligt 2 § i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Beräkningen ska göras utifrån det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket folkpensioner med betalningsdag i januari månad av justeringsåret har räknats ut. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste 0,1 euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

3 kap.

3 kap.

Bestämmelser om minderåriga barn och unga personer som har kommit till landet utan vårdnadshavare

Bestämmelser om minderåriga barn och unga personer som har kommit till landet utan vårdnadshavare

34 §

34 §

Stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

Stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

Ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. har rätt till det stöd som avses i 1 mom. tills han eller hon fyller 25 år.

Ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. har rätt till det stöd som avses i 1 mom. tills han eller hon fyller 23 år.

44 §

44 §

Kommunens uppgifter som gäller mottagande av personer som anvisats till kommunplats

Kommunens uppgifter som gäller mottagande av personer som anvisats till kommunplats

En annan kommun än en kommun som hör till landskapet Åland ansvarar för de uppgifter som gäller mottagandet av en person som hänvisats till kommunen, till den del det inte är fråga om social- och hälsovårdsuppgifter.

En annan kommun än en kommun som hör till landskapet Åland ansvarar för de uppgifter som gäller mottagandet av en person som hänvisats till kommunen, till den del det inte är fråga om sådana social- och hälsovårdsuppgifter som välfärdsområdet ansvarar för.

60 §

60 §

Gällande lydelse

Statsandel

Kommunen beviljas statsandel enligt bestämmelserna i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) för ordnande av följande tjänster och skötseln av följande uppgifter:

4) sektorsövergripande samarbete för integration.

61 §

Kalkylerad ersättning till kommunen

Ersättning betalas för tre år räknat från den tidpunkt som avses i 59 §. I fråga om en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas kalkylerad ersättning dock för fyra år

62 §

Kalkylerad ersättning till välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland

Ersättning betalas för tre år räknat från den tidpunkt som avses i 59 §. För en person som tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas den kalkylerade ersättningen dock för fyra år från den dag som avses i 59 §.

68 §

Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel

Föreslagen lydelse

Statsandel

Kommunen beviljas statsandel enligt bestämmelserna i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) för ordnande av följande tjänster och skötseln av följande uppgifter:

4) *främjande av integrationen av personer som avses i 14 § 1 mom. 3 punkten,*
5) *sektorsövergripande samarbete för integration.*

61 §

Kalkylerad ersättning till kommunen

Ersättning betalas för två år från den tidpunkt som avses i 59 §. I fråga om en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen *samt i 2 § 4 mom. avsedda familjemedlemmar och andra anhöriga till denne* betalas kalkylerad ersättning dock för tre år.

62 §

Kalkylerad ersättning till välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland

Ersättning betalas för två år räknat från den tidpunkt som avses i 59 §. För en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen *samt i 2 § 4 mom. avsedda familjemedlemmar och andra anhöriga till denne* betalas den kalkylerade ersättningen dock för tre år från den dag som avses i 59 §.

68 §

Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel

Gällande lydelse

Kommunen och välfärdsområdet ska ersättas för kostnader som orsakas av åtgärder och tjänster som tillhandahålls offer för människohandel på grund av deras specialbehov till följd av deras ställning som offer.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska säkerställa att ett offer för människohandel är en sådan person som avses i 3 § 7 punkten i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Föreslagen lydelse

Kommunen och välfärdsområdet ska ersättas för kostnader som orsakas av åtgärder och tjänster som tillhandahålls offer för människohandel på grund av deras specialbehov till följd av deras ställning som offer.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska säkerställa att ett offer för människohandel är en sådan person som avses i 3 § 7 punkten i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat beslut om detta.

69 §

Ersättning för ordnande av boende eller stöd för minderåriga barn eller unga personer som anlänt utan vårdnadshavare

Kostnaderna ersätts till dess personen fyller 25 år.

69 §

Ersättning för ordnande av boende eller stöd för minderåriga barn eller unga personer som anlänt utan vårdnadshavare

Kostnaderna ersätts till dess personen fyller 23 år.

71 §

Skyldighet att betala tillbaka ersättning

På det belopp som betalas tillbaka ska en dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

71 §

Skyldighet att betala tillbaka ersättning

På det belopp som betalas tillbaka ska en dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen.

84 §

Rätt att få information för att nå ut till personer som ska omfattas av tjänster i enlighet med integrationsprogrammet

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som behövs för

84 §

Rätt att få information för att nå ut till personer som ska omfattas av tjänster i enlighet med integrationsprogrammet

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och be-

Gällande lydelse

att göra den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om den person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Föreslagen lydelse

folkningsdata få de uppgifter som är *nödvändiga av den* bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga *för genomförandet* om den person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna från Folkpensionsanstalten, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Folkpensionsanstalten ska samköra uppgifterna från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata med uppgifterna om stöd för hemvård, och Folkpensionsanstalten ska avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna till kommunen lämna de uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av den bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 14 § i fråga om en invandrare på vilken denna lag tillämpas och som får stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. För utlämnande och samkörning av uppgifter har Folkpensionsanstalten rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få nödvändiga uppgifter om denna invandrare.

86 §

Rätt att få information för tillhandahållande av kommunala integrationsfrämjande tjänster

86 §

Rätt att få information för tillhandahållande av kommunala integrationsfrämjande tjänster

Kommunen och välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, förläggningen, flyktingslussen eller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få nödvändig information för utar-

Kommunen, välfärdsområdet och arbetskraftsmyndigheten har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, Folkpensionsanstalten, Migrationsverket, förläggningen, flyktingslussen eller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få

Gällande lydelse

betandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 §, en sektorsövergripande integrationsplan enligt 17 § och en integrationsplan för familjer enligt 21 § om en invandrare för vilken en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 § ska utarbetas.

Kommunen och välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, av invandrarens tidigare hemkommun, av närings-, trafik- och miljöcentralen, av den serviceproducent som avses i denna lag och av den företrädare för en minderårig som avses i 35 § avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för de uppgifter som avses i 20 och 22 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen, välfärdsområdet och arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, av en annan kommun eller arbetskraftsmyndighet och av den serviceproducent som avses i denna lag, avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att kontrollera den integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan såsom avses i 22 § i fråga om en invandrare för vilken en integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan har upprättats och som uppfyller det villkor som avses i 20 § 3 eller 4 mom.

87 §

Rätt till information för ordnandet av tjänster för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

Välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av kommunen, Migrationsverket, flyktingförläggningen och

Föreslagen lydelse

de uppgifter som är nödvändiga för utarbetandet av en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 §, en sektorsövergripande integrationsplan enligt 17 § och en integrationsplan för familjer enligt 21 § i fråga om en invandrare för vilken en sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 § ska utarbetas.

Kommunen och välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av varandra, av invandrarens tidigare hemkommun, av närings-, trafik- och miljöcentralen, av en serviceproducent som avses i denna lag och av den företrädare för en minderårig som avses i 35 § avgiftsfritt få de uppgifter som *är nödvändiga* för de uppgifter som avses i 20 och 22 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen, välfärdsområdet och arbetskraftsmyndigheten har rätt att av varandra, av en annan kommun eller arbetskraftsmyndighet och av en serviceproducent som avses i denna lag, avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få *de uppgifter som är nödvändiga* för översynen av den integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan som avses i 22 § i fråga om en invandrare för vilken en integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan har upprättats och som uppfyller det villkor som avses i 20 § 3 eller 4 mom.

87 §

Rätt till information för ordnandet av tjänster för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga och utan vårdnadshavare

Välfärdsområdet har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av kommunen, Migrationsverket, flyktingförläggningen och

Gällande lydelse

den företrädare som avses i 35 § få de uppgifter som behövs för att utföra de uppgifter som avses i 33—35 och 38 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet och den företrädare som avses i 35 § få de uppgifter som behövs för att fullgöra de uppgifter som avses i 34 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

89 §

Rätt till information för behandling av kalkylerad ersättning

Arbets- och näringsministeriet och utvecklings- och förvaltningscentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att utföra de uppgifter som avses i 61 och 62 § om en person som avses i 2 § 3 eller mom. från Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att utreda den ersättning som avses i 61 § i fråga om den person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. av Migrationsverket och av Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata.

Välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för granskning av den ersättning som avses i 62 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

90 §

Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar

Utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att från Migrationsverket och Myndigheten

Föreslagen lydelse

den företrädare som avses i 35 § få de uppgifter som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 33—35 och 38 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet och den företrädare som avses i 35 § få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av de uppgifter som avses i 34 § i fråga om ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

89 §

Rätt till information för behandling av kalkylerad ersättning

Arbets- och näringsministeriet och utvecklings- och förvaltningscentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 61 och 62 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för granskning av den ersättning som avses i 61 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata få de uppgifter som är nödvändiga för granskning av den ersättning som avses i 62 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

90 §

Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar

Utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för

Gällande lydelse

för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *behövs* för behandlingen av de ansökningar om ersättning som avses i 63—65, 68 och 69 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom., ett offer för människohandel eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommunen och välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få nödvändiga uppgifter för att *fatta* det beslut som avses i 64, 65 och 69 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket och förläggningen få de uppgifter om *offret* för människohandel som *behövs* för att utföra de uppgifter som avses i 68 §.

Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *behövs* för att *ansöka* om de ersättningar som avses i 63 och 65 § och det beslut som avses i 65 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Välfärdsområdet och kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *behövs* för att *ansöka* om den ersättning som avses i 68 § och som gäller offer för människohandel. Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *behövs* för att *ansöka* om den ersättning och det beslut som avses i 69 § och som gäller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Föreslagen lydelse

digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *är nödvändiga* för behandlingen av de ansökningar om ersättning som avses i 63—65, 68 och 69 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom., ett offer för människohandel eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommunen och välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få *de* uppgifter som *är nödvändiga för upprättandet* av beslut som avses i 64, 65, 68 och 69 § och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av Migrationsverket och förläggningen få de uppgifter om *ett offer* för människohandel som *är nödvändiga* för utförandet av de uppgifter som avses i 68 §.

Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *är nödvändiga för ansökan* om de ersättningar som avses i 63 och 65 § och det beslut som avses i 65 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Välfärdsområdet och kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *är nödvändiga för ansökan* om den ersättning som avses i 68 § och som gäller offer för människohandel. Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *är nödvändiga för ansökan* om den ersättning och det beslut som avses i 69 § och som gäller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom. *Välfärdsområdet har för ansökan om de ersättningar som avses i 65, 68 och 69 § rätt att av invandrarens föregående välfärdsområde, hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland eller en kommun i landskapet Åland få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 65, 68 eller 69 §*

Gällande lydelse

Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att ansöka om den ersättning och det beslut som avses i 65 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 och 4 mom.

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och av Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att ansöka om de ersättningar som avses i 64 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av välfärdsområdet, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att ansöka om den ersättning som avses i 65 § 2 mom. och det beslut som avses i 65 § 4 mom. och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

En kommun som hör till landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att ansöka om de ersättningar som avses i 65 § 4 mom. i fråga om den invandrare som är föremål för ersättningen.

Föreslagen lydelse

och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom., ett offer för människohandel eller ett barn eller en ung person som avses i 2 § 6 mom.

Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om den ersättning och det beslut som avses i 65 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har för ansökan om den ersättning som avses i 65 § rätt att av välfärdsområdet få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 65 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om de ersättningar som avses i 64 § i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av välfärdsområdet, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om den ersättning som avses i 65 § 2 mom. och det beslut som avses i 65 § 4 mom. och som gäller en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Kommunen har för ansökan om de ersättningar som avses i 64, 65 och 68 § rätt att av invandrarens föregående hemkommun få det beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 64, 65 eller 68 § och övriga nödvändiga uppgifter i fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller ett offer för människohandel.

En kommun som hör till landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om de ersättningar som avses i 65 § 3 mom. i fråga om den invandrare som är föremål för ersättningen.

Gällande lydelse

92 §

Närings-, trafik- och miljöcentralernas övriga rätt till information

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för utförandet av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten från kommunen, Arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet, den företrädare som avses i 35 § och den serviceproducent som avses i denna lag.

93 §

Rätt till information för en företrädare för en minderårig

Den företrädare som avses i 35 § har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av Migrationsverket, välfärdsområdet, förläggningen, flyktinglussen, kommunen, Folkpensionsanstalten, familjegruppshemmet och *den* serviceproducent som avses i denna lag få de uppgifter som *behövs* för utförandet av de uppgifter som avses i 37 §.

102 §

Övergångsbestämmelser

(ny)

Föreslagen lydelse

92 §

Närings-, trafik- och miljöcentralernas övriga rätt till information

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att *av kommunen, Arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet, den företrädare som avses i 35 § och en serviceproducent som avses i denna lag* avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är *nödvändiga* för utförandet av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

93 §

Rätt till information för en företrädare för en minderårig

Den företrädare som avses i 35 § har rätt att av Migrationsverket, välfärdsområdet, förläggningen, flyktinglussen, kommunen, Folkpensionsanstalten, familjegruppshemmet och *en* serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som *är nödvändiga* för utförandet av de uppgifter som avses i 37 §.

102 §

Övergångsbestämmelser

För en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. betalas kalkylerad ersättning enligt 61 § till kommunen eller kalkylerad ersättning enligt 62 § till välfärdsområdet eller hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland i tre år från den tidpunkt som avses i 59 §, om den i 59 § avsedda tidpunkten för när ersättningarna börjar infallit före ikraftträdandet av denna lag. För en person som har tagits till Finland inom den flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen betalas kalkylerad ersättning dock för fyra år, om den i 59 § avsedda tidpunkten för när ersättningarna börjar infallit före ikraftträdandet av denna lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

Lag om ändring av 27 och 49 § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om främjande av integration (1386/2010) 27 § 2 mom. och 49 § 1 mom. 1 punkten, sådana de lyder, 27 § 2 mom. i lag 1083/2022 och 49 § 1 mom. 1 punkten i lag 936/2022, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

27 §

Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare

Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare

Ett barn eller en ung person som avses i 1 mom. kan omfattas av stödåtgärder tills han eller hon fyller 25 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland.

Ett barn eller en ung person som avses i 1 mom. kan omfattas av stödåtgärder tills han eller hon fyller 23 år eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland.

49 §

49 §

Ersättning för specialkostnader

Ersättning för specialkostnader

Kommunen och välfärdsområdet ersätts i fråga om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för

1) kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakas av placeringen av en minderårig utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § och för familjevård, stödtjänster för

Kommunen och välfärdsområdet ersätts i fråga om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för

1) kostnader som kommunen eller välfärdsområdet orsakas av placeringen av en minderårig utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § och för familjevård, stödtjänster för

Gällande lydelse

boende, socialvårdstjänster och andra stöd-
tjänster till dess att den unga personen fyller
25 år,

Föreslagen lydelse

boende, socialvårdstjänster och andra stöd-
tjänster till dess att den unga personen fyller
23 år,

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020) 3 §
2 mom. 11 punkten och 11 § 1 mom. 8 punkten, sådana de lyder i lag 683/2023, och
ändras 11 § 1 mom. 1 punkten och 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag 683/2023, som följer:

Gällande lydelse

3 §

*Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördel-
ningen i fråga om ärendehanteringssystemet
för utlänningsärenden*

För att utföra sina lagstadgade uppgifter får
varje myndighet behandla de uppgifter den re-
gistrerat på följande sätt:

11) arbets- och näringsbyråer för behand-
lingsändamål som anges i 1 § 1 mom. 1 punk-
ten,

11 §

*Rätt att få uppgifter mellan de personuppgift-
sansvariga för ärendehanteringssystemet för
utlänningsärenden*

Föreslagen lydelse

3 §

*Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördel-
ningen i fråga om ärendehanteringssystemet
för utlänningsärenden*

För att utföra sina lagstadgade uppgifter får
varje myndighet behandla de uppgifter den re-
gistrerat på följande sätt:

(upphävs)

11 §

*Rätt att få uppgifter mellan de personuppgift-
sansvariga för ärendehanteringssystemet för
utlänningsärenden*

Gällande lydelse

1) Migrationsverket rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1—5 punkten av polisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, flyktingslussar, försvarsheter, utrikesministeriet, beskickningar, närings-, trafik- och miljöcentraler, *arbets- och näringsbyråer* samt myndigheter för välfärdsområdet och Helsingfors stad få uppgifter som är nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna sköta sina uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003), lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017), nedan *säsongsarbetslagen*, lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), nedan *ICT-lagen*, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018), nedan *forskar- och studerandelagen*, lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), nedan *mottagningslagen*, lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om försvarsheter (116/2002), nedan *förvarslagen* och lagen om främjande av integration (/), nedan *integrationslagen*,

8) *en arbets- och näringsbyrå* rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, beskickningar och närings-, trafik- och miljöcentraler få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av byråns uppgifter enligt utlänningslagen,

13 §

Annan rätt att få uppgifter

Migrationsverket har för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1—5 punkten, förläggningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1

Föreslagen lydelse

Vid behandlingen av uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden har:

1) Migrationsverket rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1—5 punkten av polisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, flyktingslussar, försvarsheter, utrikesministeriet, beskickningar, närings-, trafik- och miljöcentraler samt myndigheter för välfärdsområdet och Helsingfors stad få uppgifter som är nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna sköta sina uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003), lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017), nedan *säsongsarbetslagen*, lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), nedan *ICT-lagen*, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018), nedan *forskar- och studerandelagen*, lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), nedan *mottagningslagen*, lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om försvarsheter (116/2002), nedan *förvarslagen* och lagen om främjande av integration (681/2023), nedan *integrationslagen*,

(upphävs)

13 §

Annan rätt att få uppgifter

Migrationsverket har för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1—5 punkten, förläggningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1

Gällande lydelse

mom. 3 punkten, flyktingslussar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 3 punkten, förvarsenheter för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 4 punkten, närings-, trafik- och miljöcentralerna, *arbets- och näringsbyråerna*, utrikesministeriet och beskickningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten samt en myndighet för välfärdsområdet och Helsingfors stad för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för skötseln av uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen, säsongarbetslagen, ICT-lagen, forskar- och studerandelagen, mottagningslagen, förvarslagen och integrationslagen få nödvändiga uppgifter om fysiska och juridiska personer av de aktörer som anges i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt av privata tjänsteproducenter och av företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare.

Föreslagen lydelse

mom. 3 punkten, flyktingslussar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 3 punkten, förvarsenheter för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 4 punkten, närings-, trafik- och miljöcentralerna, utrikesministeriet och beskickningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten samt en myndighet för välfärdsområdet och Helsingfors stad för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för skötseln av uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen, säsongarbetslagen, ICT-lagen, forskar- och studerandelagen, mottagningslagen, förvarslagen och integrationslagen få nödvändiga uppgifter om fysiska och juridiska personer av de aktörer som anges i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt av privata tjänsteproducenter och av företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

Lag om ändring av 29 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) 29 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

29 §

Minskning av statsandelen för kommunal basservice med det belopp av grundläggande utkomststöd som betalats till kommunen

Minskning av statsandelen för kommunal basservice med det belopp av grundläggande utkomststöd som betalats till kommunen

För beräkning av minskningen av statsandelen för det grundläggande utkomststödet lämnar Folkpensionsanstalten finansministeriet årligen före utgången av april uppgift om grundläggande utkomststöd som det föregående året betalats ut i respektive kommun, minskat med grundläggande utkomststöd som avses i 19, 46 och 51 § i lagen om främjande av integration (1386/2010) och som gäller tidsperioden i fråga.

För beräkning av minskningen av statsandelen för det grundläggande utkomststödet lämnar Folkpensionsanstalten finansministeriet årligen före utgången av april uppgift om grundläggande utkomststöd som det föregående året betalats ut i respektive kommun, minskat med grundläggande utkomststöd som avses i 7 och 63 § i lagen om främjande av integration och som gäller tidsperioden i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

Lag om ändring av 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 14 kap. 3 a § 4 mom., sådant det lyder i lag 385/2023, som följer:

Gällande lydelse

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

Den barnförhöjning och den förhöjningsdel som hänför sig till arbetsmarknadsstödet finansieras med statsmedel. Det arbetsmarknadsstöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och den arbetslöshetsförmån som betalats till personen räknas inte in i arbetslöshetsförmånsdagarna

1) under de tre år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i den lagen,

2) under det år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om någon annan än en person som avses i 1 punkten.

Föreslagen lydelse

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

Den barnförhöjning och den förhöjningsdel som hänför sig till arbetsmarknadsstödet finansieras med statsmedel. Det arbetsmarknadsstöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och den arbetslöshetsförmån som betalats till personen räknas inte in i arbetslöshetsförmånsdagarna

1) under de tre år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. i den lagen,

2) under det år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om någon annan än en person som avses i 1 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .